

list izhaja vsak četrtek jutraj. — Uredništvo in uprava sta v Gorici via Mameli 5; telefon št. 308. — Poduredništvo in podružnica uprave v Trstu via Valdirivo 19/III; telefon št. 39-08. — Uradne ure vsak delavnik od 9. do 12. ure.

Novi list

Naročnina za celo leto 15 L., za pol leta 8 L. Za inozemstvo 30 L. — Trgovski oglasi po 1.— L., osmrtnice, poroke, poslana, oglasi denarnih zavodov itd. po 1.50 L. za 1 mm v stolpcu. — Mali oglasi po 50 stot. za besedo, najmanj 5 lir.

ŠTEV. 29.

V GORICI, ČETRTEK 17. JULIJA 1930.

LETO II.

Tedenski koledarček.

18. julija, petek: Friderik (Miroslav), mučenec; Kamil Lelijski. — 19., sobota: Vincencij (Vinko) Pavlanski; Aurea (Zlata). — 20., nedelja: 6. pobinško nedelja. Margareta, devica, mučenica. — 21., ponedeljek: Prakseida, devica, mučenica; Danijel, prerok. — 22., torek: Marija Magdalena, spokornica. — 23., sreda: Apolinarij, škof, mučenec; Liberij, škof. — 24., četrtek: Kristina, devica, mučenica; Roman, mučenec.

Novice.

Podminister Giunta v Jul. Krajini.

Zadnji četrtek je došel iz Rima v Trst podminister Giunta. V petek je neslužbeno obiskal svojega prijatelja prefekta Dompierija v Gorici in je z njim posetil Tolmin, Kobarid in Idrijo. V soboto je bil v Postojni. V nedeljo so se vršile v Trstu njemu na čast velike svečanosti. V liktorski dvorani je imel govor, v katerem je proslavil desetletnico prvih borb in zmag tržaškega fašizma, kateremu je takrat načeloval. V ponedeljek je podminister odpotoval v avtomobilu proti Rimu.

Visok obisk.

V preteklih dneh je obiskala vojvodinja Aosta naše kraje ter prepotovala deželo od Zadra do Goriške. Bila je v mestih in na vaseh fer se zanima la med drugim zelo za dobrodne ustanove. Posebno pažnjo je obračala jetičnim.

Politična agitacija z letalom.

Zadnji petek 11. t. m. proti večeru je v veliki višini nad Milanom krožilo neznano letalo. Mudilo se je nad mestom okrog četrte ure in vrglo na predmestja, zlasti tam, kjer so vojašnice, več ovojev protifašistovskih in protimilitarističnih letakov. Eden ovoj, težak šest kilogramov, je padel na streho neke delavnice in jo predril.

Isti večer se je čulo, da je neki letalec zadel v švicarsko goro Sv. Gotthard ter se pri tem ranil. Letalo se je razbilo. Ranjenec je neki Ivan Bassaneri, protifašistovski italijanski odvetnik, ki je ubežal pred 3 leti v Pariz. Mož trdi, da ni metal letakov na Milan, a švicarska oblastva mu ne verjamejo in so mu javila, da je aretiran. Letalo je dobil Bassaneri od nekega Francoza.

Kakor se vidi, je taka agitacija nevarna, a tudi brezsmiselna.

Iz goriškega fašja.

Po odstopu pokrajinskega tajnika Godine je prevzel kot komisar fašistovsko vodstvo v deželi poslanec baron Basile. Na njegov predlog je bil prejšnji teden za goriškega pokrajinskega tajnika imenovan konzul milice

Avenanti, ki je bil doslej pokrajinski tajnik v Zadru. Novi tajnik je že zasedel svoje mesto.

† Kardinal Vanutelli.

V sredo popoldne je umrl kardinal Vincenc Vanutelli, starosta kardinalskega zbora, v starosti 94 let. Kardinal Vanutelli se je odlikoval v diplomatski službi po raznih deželah. Kardinalski klobuk je prejel od Leona XIII. l. 1890. Do zadnjih let je vneto delal v raznih papeških kongregacijah (ministrstvih) in se zelo zavzemal za sporazum med Vatikanom in italijansko državo. Sivi kardinal je videl konec papeške države l. 1870. in ućakal njeno obnovo l. 1929. Njegov naslednik kot starosta kardinalskega zbora je postal kardinal Granito di Belmonte, star 79 let.

Šeststoletnica.

Kočevje je majhna nemška naselbina na Dolenjskem. Glavno mesto Kočevje šteje okrog 3000 prebivalcev, vseh nemških naseljencev je pa okrog 12 tisoć. Letos praznujejo v dnevih od 1.—3. avgusta 600-letnico, odkar so se na povabilo nemških grofov priselili v sedanja selišća. Prićakujejo zelo mnogo gostov iz vseh nemških dežel.

Slab konec.

Bivši grški diktator Pangalos je bil te dni obsojen na 2 leti jeće in na izgubo državljanskih pravic za 5 let. Nekdanji grški ministrski predsednik je obdolžen sleparij pri dobavi za vojsko.

Železniška nesreća.

V ponedeljek v zgodnjih jutranjih urah se je na progi Milan-Chiasso blizu kraja Severo zgodila železniška nesreća. Na nekem ovinku so se traćnice odvile od pragov in brzovlak, ki je pa k sreći tedaj prav počasi vozil, se je prebrnil. Dve osebi sta težko ranjeni, pet pa jih je lahko.

Promet skozi Trst.

Promet skozi tržaško pristanišće po morju in po suhem je znašal v mesecu juniju 2,773.998 stotov, v juniju lanskega leta pa 4,306.347 stotov. V teku prvih šestih mesecev je šlo skozi Trst 22,217.812 stotov blaga, lansko leto v istem času 26,460.415 stotov. To je posledica evropske gospodarske krize.

Nov red.

V opatiji Igny blizu Reimsa na Francoskem se je ustanovil nov ženski red. Redovnice imajo za glavno nalogo molitev za padle vojake. Okoli samostana se raztezajo ogromna vojaška pokopališća vseh narodov s priprostim križi, kjer je vklesano »Tu počiva vojak — zanj ve le Bog.« Novi red molitve za padle vojake je zelo strog. Redovnice ne smejo prav nič govoriti, ne vživajo nobene mesne hrane. Živiti se morajo z delom svojih rok.

Ognjenik sredi Pariza.

V soboto opolnoć, ravno ko so se v Parizu vsipale elegantne trume ljudi iz gledališč in zabavišč, je vse preplasil goreće nebo. Sredi Pariza, tam kjer se dvigajo mogoćne palaće velikih tvrćk, je gorela velika stavba »Nouvelles Galleries« z velikanskimi trgovinami, kamor so zlasti srednji stanovi hodili vse kupovat. Palaća je zgorela do tal. Gasiti sploh ni bilo mogoće. Celi polki gasilcev so morali z vsem naporom braniti sosedne hiše, da se jih ni prijel ogenj. Zubelj je bil tako moćan, da so se moćni jekleni tramovi zvili kot draćje. Škode je okoli 30 milijonov lir. Takega ognja v Parizu že dolgo ne pomnijo.

Slovenski umetnik.

Božidar Jakac, naš rojak, ki se je izšolal v Idriji, je dobil povabilo, naj naslika ameriškega predsednika Hooverja. Jakacu, ki se mudi v Ameriki že od pomladi, je vsekakor pripadla ćastna naloga.

Prva ųrtev Soće.

Zadnji petek zjutraj so našli delavci v Straćicah pod Gorico v vodi nad prvim jćzom vtopljenko. Preiskava je spoznala v njej 18-letno G. F., ki so jo domaći že par dni pogrešali. Šla se je kopat in krepćat, a našla smrt v hladnih, toda zavratnih Soćinih valovih. To je njena prva letošnja ųrtev.

Grozna strela.

Nad neko vasjo v Poadićju je v eni zadnjih noći divjala nevihta. V hlevu premoćnega kmeta je poćivalo 17 glav ųvine; 16 jih je ležalo, ena je še stala. Kar udari strela v poslopje in ubije vseh 16 ležećih goved, stojećega se pa ne dotakne. Pastirja, ki je spal v kotu hleva, je puh strele onesvestil, mu osmodil in raztrgal s telesa obleko.

Delo za ceste.

Številke povedo, da je bilo v juniju zaposlenih 59.000 cestnih delavcev. Najveć (5899) jih dela na Tridentinskem. V Julijski Krajini s Furlanijo vred jih je na delu 2769.

Rudarska usoda.

Zadnji teden se je v šleskih rudnikih v Nemćiji, in sicer v kraju Hausdorf pripetila tako velika nesreća, kakršne že dolgo ni bilo. V ondotnem premoćgovniku so se namreć razpoćili plini in porušili par rovov. Zasutih in od plina zadušenih je 151 rudarjev; 49 jih je težko ranjenih. Vseh mrtvecev še niso spravili ven. Pogled nanje je strašen. Nekateri so tako razmesarjeni in od ogljikove kisline razjedeni, da so morali kosce mesa v prte pobirati. Par moćem od reševalnega oddelka je grozni pogled šel tako na ųvice, da so zaćeli besneti. Nemćija je v ųalosti. Prirejajo zbirke za prvo pomoć. Ta je pa tudi nujno potrebna, saj je 105 žena brez moć in 160 otroćiće brez oćetov.

Ganljivo romanje.

Ameriška vlada je vse matere, ki so v vojni izgubile enega sina, odlikovala z zlato zvezdo. Letos bo 5000 teh mater (Gold star Mothers = matere zlate zvezde) potovalo na državne stroške v Francijo obiskat grobove padlih sinov. Ta romanja na grobove sinov se bodo vsako leto ponavljala, dokler ne bodo vse matere obiskale grobove dragih.

Lepe svote.

Iz poročila, ki ga je podal v petek minister poljedelstva Acerbo načelniku vlade, posnemamo, da znašajo stroški za javna, splošno koristna dela za tekoče proračunsko leto 1122 milijonov lir.

Promocija.

Na padovanski univerzi je promoviral za doktorico kemije in farmacije gdč. Majda Jamšekova iz Ajdovščine. — Mladi doktorici iskrene čestitke!

Za gozdarje in lovce.

Od 31. avgusta do 15. septembra se bo vršila v Ljubljani velika gozdna in lovska razstava. Obiskovalci bodo lahko videli gojenje gozda ter vporabo vseh gozdnih pridelkov od lesa pa do gobic in jagod. Na lovski razstavi bo zastopana vsa mogoča zverjad. Obiskovalci razstave dobe po italijanskih železnicah 30% popust, po jugoslovanskih 50%.

Brez dela in jela.

Čudno je, da ravno v bogatih deželah narašča brezposelnost. V Nemčiji je 2.636.000 brezposelnih. Toliko jih še ni bilo nikdar. V Angliji je 1.890.600 delavcev brez dela. Brezposelnost je ena glavnih težkoč Macdonaldove vlade.

Zopet nesreče.

V nekem pristanišču blizu Carigrada je zletela v zrak vojaška zaloga streliva. Pri eksploziji je prišlo ob življenje okoli 300 ljudi. Ta je ena izmed redkih nesreč, ki pobere toliko žrtev. Sploh pa je v tem mesecu vse polno nesreč po raznih krajih. — Iz Koreje, velikega polotoka na Kitajskem, prihajajo poročila o strahovitih poplavalih, kjer je utonilo kakih 1000 ljudi.

Nov zdravnik.

Na visoki šoli v Turinu je postal doktor vsega zdravilstva g. Karol Rustar iz Gorice, sin g. nadsvetnika v p. Čestitamo!

Izpit.

Prve dni julija je gdčna Breda Ščekova položila pred državno komisijo v Bolonji končni akademski izpit za poučevanje solopetja.

Tržaška nesreča.

Dekla Antonija Tavčarjeva je šla iz ulice Giuliani kupit mleka. V ulici Molino a vento jo je sunil v trebuh vol, vprežen v voz ob kraju ceste. Nesrečno deklo so prepeljali v težkem stanju v bolnišnico.

Na Karadžordžu.

Pri zadnji nesreči, ki se je pripetila v zadrskih vodah parniku Karadžordžu, sta bila v nevarnosti tudi dva novoporočenca iz Dubrovnika. »Predramil naju je« — pravi ženin — »silen

udarec. V temi se nama je zdelo, da pritiska na naju stena kabine. Bil pa je v resnici sprednji del ladje Morosini, ki je predril steno. Hotel sem vstati in pomagati ženi, pa sem kmalu opazil, da leži na naju razbita streha. Kje sva v tistih trenutkih preživela, se ne da popisati. Primanjkovalo nama je zraku, čula sva obupno vpitje ranjencev. Najhuje je bilo, da nisva imela sape, in pa občutek, da ne bova mogla dolgo vztrajati. K sreči je bila moja železna postelja zlomljena. Izdril sem kos železa in naredil z velikim trudom luknjo v steno, skozi katero sva se rešila in prišla v gnečo zmedenih potnikov.« Ženin se imenuje Jurij Giron.

Preiskava o nesreči se nadaljuje. Posebni odbor bo določil, koga izmed dveh poveljnikov zadene krivda.

Priznan goslar.

Na Verdijevem konservatoriju v Trstu je pretekli teden prebil goslarski izpit Stanko Malič iz Trsta.

Imenovanje.

Za izrednega nadzornika idrijskega rudnika so imenovali kav. Plinija Mutto, kateremu pripada nadzorstvo nad vsem osebjem idrijskega rudnika.

Električno glasovanje.

Dozdaj so v francoski državni zbornici in še marsikje drugje glasovali z dviganjem rok ali pa z oddajanjem glasovnic. Pri štetju glasovnic se je često nehote, pa tudi hote pripetila pomota. Zato so v francoski zbornici uvedli poseben električni stroj, ki bo glasovnice nepristransko prešteval. Za novi stroj so glasovali vladni in protivladni poslanci.

V službi križa.

Misijonarji, ki imajo čestokrat tako obsežne župnije kot kaka država, se morajo v svojem poklicu posluževati vseh modernih sredstev. Vikarijat v Alaski, na skrajnem severu Amerike, je dobil te dni v dar močno letalo, ki je bo vodil jezuit-misijonar Felter. Letalo je za tiste kraje velikanskega pomena. Saj bo danes prišel misijonar v par urah tja, kamor je prej rabil po cele tedne s sanmi v viharju in ledu.

V »suhi« Ameriki.

V Združenih državah ameriških so, kakor čitatelji vedo, prepovedane alkoholne pijače. Ker pa še vedno velja stara resnica, da prepovedano sadje najbolj diši, se tudi Američani ne strašijo prepovedanih potov, samo da pridejo do zaželenega alkohola. Stroga policija jim je seveda vneto za petami in jih mnogo zaloti. Samo v teku 1 leta je bilo radi kršenja alkoholnih postav kaznovanih nad 68 tisoč oseb. Policija je v tem času zaplenila nad 300 tisoč hektolitrov alkoholnih pijač, največ žganih iz turščice in sladkorne pese.

Svobode željen.

Oni dan so na padovanskem sodišču zasliševali kot pričo nekega Jožeta Dittadi, ki je zaradi ropov obsojen na 12 let ječe. Med zasliševanjem se je jetnik nenadoma oprostil uklepov ter se je z bliskovito naglico pognal skozi okno sodne dvorane na »spodaj ležeči

vrt. Orožniki in sodniki so bili ka-zaprepraščeni nad nenadnim begom. Begunca so kmalu nato zopet vjeli.

Močno solnce.

Na postaji v Koprivnici na Hrvatskem se je te dni radi žareče solnčne vročine užgal voz III. razreda; vnela se je streha. Železničarji so voz hitro odklopili in ogenj zadušili.

Po 20 letih spregledal.

Irski pisatelj James Joyce, eden najznamenitejših pisateljev sedanosti, je 20 let trpel hude bolečine na očeh. Vsi zdravniki niso mogli preprečiti popolne oslepelosti. Ko je te dni prisostvoval predstavi v pariški operi, je pa nenadoma spregledal. Občinstvo je posvetilo več pažnje ozdravljenemu pesniku kakor petju na odru.

Maščuje sestro.

V mestu Kataniji na Siciliji je pred dnevi na prometni ulici počilo pet strelav. Po prvi splošni zmedi se je dognalo, da je neki Coco pognal pet krogel v nekdanjega prijatelja Savoca, ki je oblezal mrtev. Zaprti Coco je svoje dejanje tako-le pojasnil: Savoca mu je ugrabil sestro in mesto da bi se z njo poročil, jo je zapustil in odpotoval v Genovo. Ko se je sedaj vrnil, ga je dohitelo maščevanje osramočene družine.

Velemesto.

Njujork, glavno mesto Združenih držav ameriških, šteje po zadnjih podatkih 7 milijonov prebivalcev, pol milijona več ko celokupna avstrijska republika z Dunajem vred.

»Cesar in kralj Oto«.

Bivša avstrijska cesarica Zita je po poročilu nekega madjarskega lista poslala vsem članom habsburške hiše okrožno pismo, v katerem jih opozarja, da bo 20. nov. t. i. postal Nj. Velikanstvo cesar in kralj Oto polnoleten in jih vabi, naj mu do tega dne, ko bo prevzel vse pravice in dolžnosti poglavarja Habsburžanov, podajo izjavo zvestobe.

Letalo s topovi.

Časopisi poročajo, da hoče angleška vlada oborožiti napadalna letala s topovi. Poskusi so se baje posrečili. Topovi bodo streljali v polnem poletu na čete in strelne jarke.

Nadvojvoda v ječi.

Bivši avstrijski nadvojvoda Leopold sedi v njujorški ječi. Obsojen je, ker je bil soudeležen pri neki sleparski kupčiji z biserno ovratnico Napoleoneve žene. Nadvojvoda so Američani prej proti jamščini bili pustili na svobodi, a ker mu je zmanjkalo denarja, je šel sedaj kazen raje odsedit.

Strah se je preselil.

Morda se bravci še spominjajo, kako smo popisali tajinstvene pojave, ki so se javljali ob neki deklici v Kožbanji v Brdih. Prav podobni pojavi, da priléta v hišo kamenje in opeka od nevidnih rok, se kažejo na Madjarskem v kraju Gyula. Okoli hiše se zbirajo vedno velike množice ljudi, tako da je morala policija hišo obkrožiti. Ljudstva pa ne morejo odgnati, čeprav prav zunaj nič ne vidi.

Kako je s politiko.

Francoski zunanji minister Aristid Briand je govoril pretekli teden v pariškem parlamentu pred odborom za zunanje zadeve. Uradno poročilo pravi, da je razložil tudi odnošaje med Italijo in Francijo. Kakor znano je minister Grandi stavil nedavno tega francoski vladi predlog, naj se obe deželi začneta pogajati o sporih, ki so nastali med njima, in naj se za časa pogajanj ukine vsaka gradnja novih vojnih ladij. Grandi je predlagal torej nekako premirje v oboroževanju. Na to Grandijevo ponudbo ni bilo dolgo časa nobenega odgovora. Iz tega so časniki sklepali, da Francija o kakem premirju noče nič slišati, temveč želi nadaljevati brez ovire svoje pomorsko oboroževanje.

Sedaj pa pravi Briand, da je poslal v Rim odgovor, kjer je naznanil italijanski vladi, da ne bo Francija do meseca decembra zgradila niti ene vojne ladje. S tem je zagotovljeno premirje za dobo pogajanj. »Govoreč o splošnem zunanjepolitičnem položaju« — pravi poročilo — »je poudaril Briand, da je po njegovem mnenju v Evropi vojna nemogoča. Glavno je, da spravimo našo zunanjo politiko v sklad z našo varnostjo, da računamo glede obrambe predvsem na lastne moči. Toda če nisem nikoli zanemarjal naše obrambe, sem se istočasno tudi potrudil, da dokažem svetu dobro voljo Francije. Ugotavljam z veseljem, da se naša želja po miru danes priznava.«

Vest, da je francoska vlada sprejela Grandijev predlog o pomorskem premirju, je naredila v Franciji in v inozemstvu velik vtis. Saj je poluradni dnevnik »Temps« (Tan) ravno dan prej še trdil, da Franciji ne kaže ustavljati pomorskega oboroževanja, ker se to ne sklada z njenimi interesi.

Angleži se vesele.

Da je Briand drugi dan sprejel premirje, je vzbudilo na Angleškem splošno zadovoljstvo. Pomorska tekma med Italijo in Francijo je namreč Angležem skrajno neprijetna. Admirala Beatty in Jellicoe sta v angleški visoki zbornici pred kratkim poudarila, da utegne francosko in italijansko oboroževanje prisiliti Anglijo k večanju svojega brodogradnje, kar je v nasprotju z londonskim dogovorom med Ameriko, Veliko Britanijo in Japonsko. Tekma med latinskima sosedoma prevrže lahko vso mednarodno politiko pomorskega razoroževanja.

Zato je vest iz Pariza vplivala razveseljivo: londonski dnevnik »Times« (Tajms) pravi, »da pomeni Briandov odgovor velik korak naprej. Ozračje je postalo bolj mirno in prijateljsko, politična pogajanja se bodo lahko začela z večjim upanjem na uspeh. Da bi se sosedji prej oborožili in šele nato pogajali, se je zdelo vsem nemogoče.«

Manj ugodno so pa sprejeli Briandovo izjavo na Francoskem. Nacionalistične stranke so napadle Brianda v

časopisju in v parlamentu in mu očitali, da je čisto po nepotrebnem pustil Italiji. Celo katoliški »Journal des Débats« se je vznemiril in rekel, da je Briandova politika Franciji škodljiva.

Nezadovoljnost je prišla do izbruha pretekli petek, ko je francoski parlament razpravljal o kreditu 1126 milijonov frankov, ki jih je treba dodati k že sklenjenemu letošnjemu proračunu za vojno. Ta velikanski povešek vojaških stroškov je bil dobra prilika, da so se stranke izjasnile. Značilno je, da so glasovali za povešek tudi nasprotniki vlade, kakor Edvard Herriot in njegova močna skupina radikalnih socialistov. Herriot je rekel, da bodo v bodoči vojni odločevale iznajdbe in predlagal zato, naj se ustavnovi na Francoskem poseben vojaški urad za znanstvena raziskovanja. V tem oziru je baje Nemčija že prekorsila Francoze. Očitek je bil torej ta, da vlada ne skrbi dovolj za obrambo države.

Oboroževanje se ne bo ustavilo.

Da bi pomiril razburjene duhove, se je minister vojne mornarice Dumesnil (Dimenil) vzdignil in izpregovoril med drugim teže važne besede: »Zbornici dam lahko zagotovilo, da se izvršitev našega pomorskega programa ne bo ustavila niti za en sam dan.«

Na popoldanski seji je vlada nato zaključila delo parlamenta in poslala poslance in senatorje na počitnice.

Francoska in inozemska javnost ima sedaj pred seboj dve izjavi, ki si na prvi pogled precej nasprotujeta: Briand je rekel, da sprejme do konca leta premirje v pomorskem oboroževanju, minister mornarice je pa trdil, da se gradnja vojnih ladij ne bo zakasnila niti za en sam dan.

Kako se to sklada? Kateri član vlade je govoril resnico?

V časnikih beremo, da so Francozi vse ladje, ki so jih hoteli dokončati v tem letu, itak že začeli graditi in da bi torej do 31. decembra v nobenem slučaju ne naročili več novih edinic. To se je zgodilo po že določenem vojaškem načrtu in radi tega, da ugone Grandijevemu predlogu. »Corriere della Sera« pravi, da je Briandovo govorjenje o premirju pesek v oči inozemstvu, lepa politična kretnja, ki naj dokaže miroljubnost Francije. V resnici pa pomeni Briandov predlog, da bo Francija v tem letu izvršila že sklenjeno oboroževanje za sto od sto, dočim bi veljalo premirje samo za Italijo, ki bi v tem času ne smela graditi novih edinic.

Resnico je govoril torej minister Dumesnil; ravno tako pa tudi Briand, ko je rekel, da se do 31. decembra ne bo zgradila nobena nova ladja.

Pogajanja se pričnejo.

Briand upa, da se bodo do konca leta pogajanja med Italijo in Francijo tako ali tako končala, da Francozom

torej ni treba spreminjati do tedaj pomorskih načrtov.

Angleška javnost, ki je sprejela prvo vest o premirju z velikim veseljem, se je čez noč zmračila. »Daily Telegraph« je pisal celo, da nima Briandova ponudba nobenega političnega pomena, ker ne naredi Francozi za njo nobene vojaške žrtve, temveč ostanejo pri svojem starem programu.

Prvi minister Mac Donald pa ni tega mnenja. V ponedeljek je izjavil v parlamentu, da je zelo vesel in zadovoljen, da je Francija sprejela italijanski predlog, in želel bodočim razgovorom najboljše uspehe.

Politični pomen Briandove ponudbe je namreč v tem, da se pogajanja med Francijo in Italijo sploh lahko začnejo, kar je že samo na sebi dobrota. Državniki se bodo sestali, pretresli sporne zahteve in ugotovili, ali je sporazum mogoč. To mnenje je prevladalo tudi v Rimu.

Francoski tisk je zelo zadovoljen, da se italijanska vlada ni vpičila v besede ministra mornarice Dumesnila, temveč vzela Briandov odgovor na znanje. To je dokaz italijanske dobre volje. Ako se ostale sporne točke med Italijo in Francijo ugodno rešijo, — pravi Journal — se bodo tudi pomorska navzkrižja dala laže urediti.

Evropska zveza.

Nasprotja z Italijo motijo pa tudi Briandove načrte o Evropski zvezi. Ravno kar prihajajo v Pariz odgovori posameznih evropskih držav, ki jih je Briand vabil k združitvi. Vojno razporeženje in pomorska tekma med latinskima sosedama ni dobro priporočilo za Evropsko zvezo. Razen tega se je radi nasilstev v osvobojenem Porenju, o katerih je zadnjič pisal »Novi list«, tudi razmerje z Nemčijo nekoliko omajalo. Dopisnik pariškega dnevnika »Matina« in Briandov zapupnik Jules Sauerwein je pisal 7. julija, da se mora Francija brezpogojno sporazumeti z eno ali več velesil. »Z majhnimi državami, in naj bodo te še tako bogate in ustaljene, in s svojimi še tako zvestimi zavezniki Francija ne bo preosnovala Evrope.« Na pomoč Anglije ni mogoče računati, ker se Velika Britanija radi svojih silnih izvenevropskih dežel ne mara vpisati v Evropsko zvezo. Njen ideal je, da bi stvorila s svojimi prekmorskimi posestvi in deželami gospodarsko enoto, zaščiteno s carinami, neodvisno od ostalega sveta. To je največja zapreka Evropske zveze. Zastran dosedanjih navzkrižij se Francija tudi na italijansko pomoč ne more še zanašati.

Samo francosko — nemški sporazum — je pisal Sauerwein — je lahko temelj organizaciji Evrope. Sicer bi ji manjkala vsaka trdnost. Sedanji trenutek, ko se vrše v Porenju nasilja, ni ravno ugoden, da bi govorili o nemško-francoskem zblizanju. Pri svojem zadnjem bivanju v Berlinu sem kljub temu opazil v desničarskih (nacionalističnih) krogih zanimivo spremembo. »Zavedli so se, da politika nasilja nima smisla.«

Francija in Nemčija.

»S kom« — nadaljuje Sauerwein — »naj bi se Nemčija združila v vojno proti Franciji in njenim zaveznikom, to se pravi proti evropskemu bloku 119 milijonov ljudi, ki so dobro oboroženi, razpolagajo z vsemi surovinami, z bogatimi finančnimi sredstvi in obsežnimi prekomorskimi posestvi.« »S čigavo pomočjo naj bi Nemčija vodila to nevarno vojno? Morda s sovjetski, ki bi ji prinesli v zameno seme boljše kuge? Morda z Italijo?« Da bi Italija zgrabila za orožje v korist Nemčije, si ni mogoče niti misliti.

»Nadaljevati Stresemannovo politiko pomeni sodelovati s Francijo, to se pravi z državo, ki nudi trenutno lahko edina Nemčiji finančno pomoč, ji lahko edina pomaga, da se ublaži vojna odškodnina, ji lahko edina vrne vojsko, dostojno velike države, in ji lahko edina omogoči zvezo z vzhodno Prusijo.«

»To je vzrok«, — končuje Sauerwein — »da bo po mojem mnenju Nemčija kljub zadnjim neljubim dogodkom in hujskarijam pri ureditvi Evrope na naši strani.«

Ta članek dokazuje, kako zelo uvažujejo v Franciji nemško prijateljstvo in kako jih skrbi, da bi se ne skvarilo. Saj obljubujejo Nemcem celo staro vojsko in zvezo z vzhodno Prusijo. Proti volji Nemčije je Evropska zveza nemogoča. Težko bi se pa tudi ustvarila Evropska zveza ob nasprotovanju Italije. To je eden izmed vzrokov, da potrebuje Briand sporazum z Italijo in ga bo iskal v bodočih pogajanjih.

Ameriški dumping.

Med tem časom pripravljajo pa Združene države Severne Amerike velikopotezno gospodarsko vojno proti Evropi. Sedaj ko so dvignile okoli meje visoko carinsko obzidje in zaprle evropskemu blagu pot v deželo, nameravajo poplaviti Evropo in tudi druge dele sveta s svojimi ceneni izdelki in pridelki. Prodajati jih nameravajo pod lastno ceno, kakor to de-

lajo boljševiki. Opravka imamo torej zopet s tako zvanim dumpingom. Zgubijo bodo krili ameriški kapitalisti na zelo preprost način: zvišali bodo cene v notranjosti in prisilili ameriško prebivalstvo, da kupuje blago po cenah, ki jih določijo podjetniki. Cenejšega blaga iz tujine si radi visokih carin prebivalstvo ne bo moglo naročiti in tako mu ne bo preostalo drugo, nego da se vda in plača. Podjetnikom bo dobiček kljub dumpingu zajamčen, tovarne bodo delale, brezposelnost se bo zmanjšala. Bogata Amerika, ki ima danes nič manj nego 7 milijonov brezposelnih, hoče torej rešiti svojo gospodarsko krizo na račun uboge in izčrpane Evrope. Saj je šla že danes polovica ameriškega izvoza v evropske dežele! V preteklem letu so prodali Američani Evropi nič manj ko 2.350 milijonov dolarjev blaga, kar je lep denar in lep dobiček. Sedaj pripravljajo novo gospodarsko ofenzivo, ker so trdno prepričani, da so močnejši in da Evropa bolj potrebuje Ameriko nego Amerika Evropo.

Iz človekoljubja.

Svojo politiko utemeljujejo Američani celo s človekoljubnimi razlogi. Poslanec Haroley, ki je oče novih carin, je označil naravnost za nedostojno, da konkurirajo Evropeci z Ameriko na svetovnem trgu. Samo z nizkimi delavskimi plačami vzdržuje Evropa lahko borbo. Tako zlorabo človeške delovne moči je treba po njegovem prepričati. Evropo bodo torej sedaj poplavili z blagom iz človekoljubja! Posledica bo še večja brezposelnost, novi milijoni evropskih delavcev bodo brez kruha.

Toda Evropa ni tako šibka, kakor se zdi Američanom. Vzglede Italije, ki je z enim mahom izprla ameriške avtomobile, dokazuje, da bi se Evropa lahko prav odločno in učinkovito branila. Avtomobilska industrija je ena največjih in najbolj občutljivih v Ameriki. Številke naj govore: lansko leto so prodali na Danskem 1400 evropskih in 13.500 ameriških avtomobilov, na Nizozemskem le 438 evropskih in

19.000 ameriških, na Norveškem 700 evropskih, 6200 ameriških, na Švedskem 2550 evropskih in 21.700 ameriških. Enake številke srečamo v Belgiji, Španiji in drugod. Ko bi te dežele hotele, bi bilo ameriških dobičkov čez noč konec in v Ameriki bi zbruhnili v tovarnah avtomobilov kriza. Enake slučaje bi lahko navedli tudi iz drugih panog gospodarstva, kjer je ravnotako mogoče priti Američanom do živega.

Edino, kar manjka Evropi, je edinstvenost. Evropska razpotja in sovražnosti so največja moč Amerike.

Če bo hotela Evropa živeti, se bo morala braniti, države se bodo morale združiti okoli skupnega načrta.

To je resnična podlaga Evropske zveze. Razume se pa samo po sebi, da mora taka zveza služiti vsem in da morajo biti v njej vse države enako pravne.

Objave.

LISTNICA z denarjem in listinami se je izgubila od Barkovelj do Proseka. — Kdor jo najde, naj jo prinese tržaški podupravi, denar lahko obdrži.

Shod

dekliških Marijinih družb v Logu pri Vipavi bo 26. in 27. julija 1930. Na god sv. Ane popoldne ob 4. uri se prične spovedovanje. Ob 7. zvečer 1. govor in pete litanije Matere božje in blagoslov. Celonočno češčenje presv. Rešnjega Telesa.

V nedeljo: ob 5. se prične spovedovanje. Ob poldnevih skupno sv. obhajilo po cerkvi. Ob 7. sv. maša s petjem, med sv. mašo 2. govor. Ob 9. sestanek za predstojništva. Ob 10. peta latinska sv. maša, med sv. mašo 3. govor. Te Deum. Blagoslov. — Ne pozabite svetinjic in pokrival!

Ta shod je obvezen za Vipavsko dekanijo; povabljeni pa so vse Marijine družbe!

Z ljubljenim Sinom nas blagoslovi — Devica Marija!

Vipava, na dan sv. Bonaventure 1930.

V. J. Križanovska:

KRALJICA HATASU.

Roman iz življenja starih Egipčanov.

Kmalu sta dva vojvoda dvignila težko zaveso in v dvorano je stopila Hatasu v spremstvu svojih svetovalcev. Z naglimi in odločnimi koraki je stopala proti prestolu, ki je stal na majhnem odru. Tam se je ustavila in se oprla z roko ob naslon naslanjača.

Ko se je pojavila, so žreci padli na zemljo in za teglo zastokali. Kraljica se je sklonila in iztegnila obe roki v znamenje žalosti. Toda takoj nato se je zopet vzravnila ter premerila odposlance s plamtečim pogledom.

Žreci, ki so bili vstali, so zopet padli na zemljo, a veliki žrec Amonov je izpregovoril: »Ko smo izkazali dolžno čast umrlemu faraonu, ki ga je Egipt izgubil, ti moramo istočasno čestitati, Hatasu, darovalki življenja in milosti, ob tvojem nastopu na izpraznjeni prestol. Bogovi naj ti dodele zdravje, slavo in srečo in naj te ohranijo še neskončna leta ljubečemu te narodu.«

Kraljica je priklonila glavo v znak zadovoljstva.

»Hvala vam, ugledni in plemeniti služabniki božji,« je odgovorila. »Ali mi hočete morda kaj reči? Če je temu tako, govorite. Moja ušesa so odprta in moja duša vas želi zadovoljiti.«

Na mig velikega žreca je stopil naprej Ravseneb.

»Rajeva hčerka,« je dejal, »tvoja modrost je uganila, da nas je privedlo semkaj važno vprašanje. Bogovi, ki so te obdarili s takšnim razumom, naj ti razsvetle srce in uravnajo tvoje odločitve, zakaj to, kar ti povemo, je pravično in pametno. Božanska duša Tutmesa II. se je vrnila k Ozirisu. Dolžnost nas živih je, da mu priredimo pogreb, ki naj uteši njegovo senco in ga sprostí vseh nadlog. Zato smo te prišli vprašati, kje pokoplješ faraonovo truplo? Ali hočeš sezidati grobnico, ki je vredna tvoje moči, ali misliš začasno položiti mumijo v grobnico, kjer stoje krste tvojih božanskih roditeljev?«

Hatasino obličje je potemnelo, a v očeh ji vzplamtel zlovesč ogenj. Sedla je in rekla:

»Vaše vprašanje me silno preseneča. Tako malo se zanimate za egiptovske zadeve, da niste vedeli, častiti očetje, da zidam krasen spomenik, ki je namenjen za grobnico moji rodbini? Tja prenesem krste svojih roditeljev, tam bo počival moj božanski soprog Tutmes

Iz kraljestva prirode.

Naj se majhni človeški možgani še tako trudijo, da bi do dna proučili božje stvarstvo, tega le ne bodo zlepa zmogli. Vsak dan se pojavljajo iz skrivnosti stvarstva nove uganke, ki jih učeni svet skuša razvozlati. Porajajo se novi pojavi, ki jih je treba opisati, da »kralj prirode«, človek, spozna, v kako neskončno modro ustvarjenem svetu živi in vlada.

GOZDNI VELIKANI.

»Zeleni gozd je lovčev raj...«, tako pričinja ljubka popevka, ki vabi v hladno senco temnega gozda. Kako majhen se zdiš ob visokih in debelih deblih smrek in hoj, je-li? Kako pa se tudi ne bi čutil pritlikavca, saj se v drevesu rastlinstvo najvišje povzpne. V 60 let starem smrekovem gozdu so debela povprečno 20 do 25 metrov visoka in imajo v premeru do 60 centimetrov. V pragozdu v Češki Šumavi so debela do 50 metrov visoka in do 2 metra debela. Naša gozdna drevesa se povzpnejo navadno do 30 metrov višine. Najdemo pa še višje orjake. Že v Trnovskem gozdu je znana silna »vela jela.« V Braziliji so znane neke smreke, ki zrastejo do 60 metrov visoko. Le oglej si domači zvonik, pa primerjaj!

Gozdovi milijonarjev.

Še bolj častitljivi velikani so pa mamutova drevesa v zapadni Kaliforniji. Do 100 metrov visoko mole svoje krone pod oblake. Mamutove gozdove so skoro vse pokupili milijonarji, da lahko rečejo, da se senčijo pod najvišjimi gozdnimi velikani. »Kralja gozdov« so pa nazivali v Calevara gozdu neko mamutovo drevo, ki je štrlelo 130(!) m visoko. Nad zemljo je imelo obseg 35 metrov. V istem gozdu je prevrnjeno in izvotljeno drevo, ki mu pravijo »predor«, skozi deblo se namreč lahko kar s srednje velikim vozom pelješ. Na odžaganem štoru tega drevesa so pa kar »brjarjček« za 16 parov naredili.

Vse te velikane pa zasenčijo orjaški avstralski evkalipti, ki so do 160 metrov visoka drevesa z 10 metri debelimi debli. Čudo evkaliptovih gozdov je tudi to, da ni v njih nič sence. To pa zato, ker se listi obrnejo s ploskvijo na stran, da lahko žarki neovirano prodirajo skozi 100 metrov visoke krone.

Potujoči gozdovi.

Najdebelejša vrsta dreves so baobabi ali kruhova drevesa v Afriki. Ta drevesa imajo obseg 40 metrov. Največje čudo med gozdnimi velikani je pa banya drevo (ficus bengalensis), ki je občuduje vsak, ki pride v indijsko mesto Kalkuto. To drevo je kar — cel gozd s 367 debli, ki nastane tako, da se mladi banyan naseli kot zajedavec na drugem deblu. Potem poganja veje namesto v višino vodoravno. Iz teh vodoravnih vej poženejo korenine, ki se razrastejo v novo deblo, gori se zopet naseli druga korenina in zopet požene tretje deblo. Tako se veje in debela enega in istega drevesa sprepletajo in razraščajo v cel gozd. To drevo rase na več kot 100.000 štirjaških metrov zemlje. Blizu mesta Poone v Indiji je podobno drevo, ki je še bolj hotneje razraščeno in zavzema kar 200.000 štirjaških metrov sveta.

Taka drevesa, iz kojih vej in debel poganjajo nova debela, so kar nekaki premikajoči se ali potujoči gozdovi, ker se vedno bolj širijo. Take gozdne pojave občudujejo razen v Indiji tudi na Javi in Sumatri.

POGREZNEJENE ZEMLJE.

Pred davnimi stoletji je naša zemlja kazala drugačno lice, kot je ima danes. Kjer se penijo morja, je bila tedaj morda cvetoča celina, koder se dvigajo danes sivi skladi apnenca, je butalo valovje ob pečevje. Večno presnavljanje v prirodi se je lotilo tudi celin.

Geologi (zemljelovci) uče, da se je preko bretonskega polotoka v Franci-

ji, čez Kanalski preliv, preko južne Anglije in Irske raztezala celina, Armerika nazvana. Od Škotske pa gori do Skandinavije se je vlekle pogorje Kaledonije. Čez in čez Atlantski ocean pa se je širila ogromna celina, nazvana Atlantida. Drugi učenjaki zopet trdijo, da sta se v starih časih stikali južna Amerika in južna Afrika. Že obe obali da kažeta, kako se je Afrika odtrgala od Amerike in se pomaknila proti vzhodu.

O nekdanjih zemljinah nam pričajo razni ostanki. Zemljelovci trde, da je otok Island ostanek severnega dela Atlantide, Azori in Kapverdski otoki pa da so pripadali k južnemu delu te bajne dežele.

Poleg zemljepisnih domnevanj pa imamo tudi zgodovinska. Stari grški modrijan Platon piše v knjigi »Kritias« o deželi Atlantidi, ki da je onkraj Herkulovih stebrov (onkraj Gibraltarske ožine). Bajne je bilo to močno kraljestvo, ki se je vojskovalo z Egiptom. Še do pred kratkim niso verovali takim bajkam. Toda ko se je v zadnjih časih izkazalo, da se razni dogodki iz davne preteklosti potrjujejo z najdenimi dokazi (n. pr. vesoljni potop), so začeli bolj resno raziskovati.

Pa tudi znanost sama danes potrjuje, da močni vulkanski izbruhi ali hudi potresi tako pretresejo drobno zemljo, da se lahko celi predeli zemlje pogreznejo ali dvignejo. Še bolj se je to moglo dogajati v mladi dobi naše zemlje, ko se je njena oblika šele tvorila. Kjer naj bi se bila nekoč raztezala Atlantida, so baš ognjeniška podmorska tla; zato so učenjaki še bolj potrjeni v svojih domnevanjih.

Manjka jim pa še trdnih dokazov. Po te pojde posebna znanstvena odprava, ki jo bo pripravila francoska znanstvena akademija v zvezi z bogatim ameriškim Carnegievim zavodom. Zgradili bodo poseben podmornik z debelimi steklenimi okni in močnimi žarometi, da bodo mogli pregledovati morsko dno. Učenjaki bodo posebno pazili, ali je kaka sled človeške kulture (zidin, naprav itd.) na dnu morja.

II. in tam položite tudi moje truplo, ko me Oziris pozove k sebi.«

Pritajeno mrmranje se je razleglo v vrstah žrecev. Ravseneb je dvignil k nebu oči in vzkliknil:

»Kraljica! Ali vztrajaš na tem nečastnem spomeniku, ki si ga sezidala proti vsem svetim pravilom? Odprto je vsem radovednejem kakor kakšno tržišče, namesto da bi bilo odeto v skrivnostno veličje, kakor gre božanstvom.«

»Da!« je vzkliknil veliki žrec Amonov, zagrizen in razdražljiv mož. »Nečastno je pokopavati naše kralje v grobnico, ki je napravljena po vzoru stavb nečistega in podjarnljenega naroda! Vse, kar je tuje, se upira egiptovskim bogovom in njihovim slugam. Prosimo te torej, kraljica, da se odrečeš spomeniku, ki ga ne odobravamo in ki ga ljudstvo nezaupno gleda. Če boš vztrajala na svojem stališču, ti odrečemo svoje sodelovanje in nikdo izmed nas ne bo spremljal trupla Tutmesa II. v tisto grobnico.«

Globoko molčanje je sledilo temu burnemu nastopu. Žreci so se med seboj nemirno spogledali. Tako odkrito napovedan boj ni bil v njihovem sporedu. Zato so baš izvolili za govornika Ravseneba, ker so se bali,

da bi se veliki žrec Amonov ne dal zanesti od svoje nestrpnosti.

Hatasu je molče poslušala žaljive žrečeve besede. Pri zadnji grožnji je strašno prebledela, nato pa zardeč la. Njena roka je krčevito stisnila leopardovo glavo, ki je krasila naslon. Toda ta jeza je trajala samo trenutek; nato ji je obraz ponosno zažarel, v očeh pa ji je vzplamtel čudovit ogenj, da si težko prenašal njen pogled.

»Tvoje besede so krute, žrec Amonov, a tvoje grožnje odmevajo v ušesih faraonovih,« je rekla z jasnim kovinskim glasom. »Izbral si neprimeren trenutek za zlom moje volje. Poznam vašo moč, toda ne bojim se je. V Egiptu je mnogo tempeljov, ki hrepene po moji milosti, in nemalo je tudi takih, ki služijo bogovom, pa so mi verni slugi. Te pozovem, da spremijo truplo Tutmesa II. v kraj počitka. Kar se tiče pa nepokornih glav, ki se puntajo proti onemu, ki bi ga morali oboževati, imam moč in pravico privedi jih k nameti. V takem boju je zmaga gotova. Meni pa ni za boj,« je rekla Hatasu in premerila s plamtečim pogledom vrste žrecev. »Priznavam, da so božji služabniki podpora prestola in prva sem med onimi, ki to upoštevajo. Hočem vladati, opirajoč se na mogočna ramena žrecev, toda samo kot neomejena vladarica naroda, ki ga povedem

Iz teh ostalin bi potem smeli trdno sklepati, da je bila tod nekoč obljudena zemlja, ki se je pogreznila na dno morja. V globlja morska brezdna se pa bodo neustrašeni učenjaki spuščili v nekakem potapljaškem zvonu, ki se bo pogrezal vedno nižje in nižje, s pomočjo propelerjev. V tem potapljaškem zvoncu, ki bo v stalni zvezi s podmornikom, bo opremljena cela znanstvena delavnica za raziskovanje morskoga dna.

Bog ve, če bodo učenjaki prinesli iz dna morja dokaze o potopljenih zemljah in narodih!

IZ ŽIVALSKEGA SVETA.

Zgodba pripoveduje, da je v starem Rimu došla volkulja dvojčka Romula in Rema. Nasproten slučaj se je pred kratkim pripetil v varšavskem živalskem vrtu. Levinja je skotila dva mladiča, kmalu nato pa poginila. Levčka bi umrla od glada, da se ju ni usmilila žena nekega paznika, ki je mladiča došla.

* * *

V berlinskem prirodopisnem muzeju imajo posebno vrsto rib. Kadar grozi nevarnost, tedaj pogoltna samica svoje mladiče in zbeži. Ko nevarnost mine, pridejo mladiči zopet skozi žrelo zdravi in živi ven.

*

Slabo stran pa pokažejo velike koblice, tako zvane bogomoljke, ki žive tudi pri nas. Ko namreč samec samico oplodi, tedaj je konec z njim. Samica svojega družeta kratkomalo požre.

*

Pa zopet eno pohvalno: lani v decembru je neki Amerikanec šel na dolgo avtomobilsko vožnjo. Njegov zvesti pes je vedno tekkel za njim. Na nekem ovinku ga je pa kar naenkrat zmanjkalo. Žalosten se je gospodar po 2500 kilometrov dolgi vožnji vrnil domov. In glej! Čez par mesecev opazi, kako se mršav pes igra z njegovimi otroci. V živali je potem spoznal svojega zvestega varuha, ki ga je tedaj na potovanju izgubil in se je sam vrnil domov.

V blatnih močvirjih na bregovih tropskih morij živi riba, ki je vajena suhega in mokrega. Na glavi ima močno navzven izbuljene oči. Ko ob morski oseki voda uplahne, ostane ta riba kar na suhem in čaka, da pride zopet plima. Če se pa kdo približa, se ta riba v skokih umakne celo v goščo.

*

Kaj nam pišejo z dežele?

S Krasa.

Komen. — (O b i s k. — K v a r n a v z g o j a.) — Prvo nedeljo v mesecu so tudi letos priromala dekleta Marijinih družb iz Trsta k obršljanski romarski cerkvi. Novi zvonovi so jih že iz zvonika s pritrkovanjem pozdravili. Č. g. Kjuder iz Tomaja jim je govoril zjutraj in popoldan. Vzoren red in dostojnost delata družbi čast. Kdaj se bomo pa mi postavili s takimi dekleti? Čas je že. — Toplo solnce je sililo skupino fantičev v vodo. Pri tem so pozabili na sedmo božjo zapoved in so se obložili s piščanci. Ukradeno meso pa ni imelo teka. Kam vodi slaba vzgoja in tovaršija? Tudi o obnašanju mlajših v cerkvi in po poteh se bi dalo kaj zapisati.

Gabrovica. — (S m r t.) — Pred tednom smo pokopali Franceta Grmekka. Dočakal je 86 let. Vzornemu krsčanskemu možu ohranimo časten spomin!

Jamlje. — 7. t. m. se je vršil pri nas ples. Našim fantom v čast moramo povedati, da ga že tri leta niso priredili. Pa poskrbi zato gostilničar. Po plesu je bil seveda pretep. Po »brjarju« so se sukale tudi neke gospodične, ki niso dajale s plesanjem in popivanjem preveč dobrega vzgleda naši mladini. Mamice tožijo, da nimajo niti za sol, hčerke pa imajo za žido in dišave. — Žito smo že omlatili. Ostale pridelke je suša precej stisnila.

Sežana. — Ena izmed onih treh pup, ki so se zaljubile v znanega komedianta »Pirafikija«, je dosegla prven-

Za konec pa še eno, katere ne veste. Malokomu je namreč znano, na kakšen način občuti rak ravnotežje. V glavi ima dvoje votlinic, obraščenih s finimi dlačicami. Mladi rakci si te votlinice napolnijo s kroglicami iz blata. Te blatne kroglice pritiskajo na dlačice in povzročajo raku občutek ravnotežja. Če vzameš raku te kroglice, je revež kot brez pameti.

stvo v skakanju čez metlo. Kot nagrado za to umetnost ji je gori imenovani poslal nov moderen klobuk. — V občinskem vrtu je že delj časa imenitna zabava, namreč vrtiljak. Te zabave se ne poslužujejo samo vaški otročaji, ampak tudi sežanska inteligenca, ki se vozi ob zvokih hreščee lajne. — Že delj časa se opaža, da so nekatere mamice, ki se zbirajo onkraj kala v Gradišču, nekoliko slabe volje, menda zato, ker snubači njih zale dečle premalo »šacajo«. — V zadnji številki »N. L.« se nekatere orleške pape jeze, češ da je bil neki dopisnik pri zadnji orleški »šagri« kratkoviden, ker ni videl, da so imele dolga krila, napravljena na zvonec. Omeniti pa je treba, da omenjeni dopisnik ni mislil samo orleških deklet, ampak na splošno vse! To bodo tudi orleške priznale, da so bile nekatere punčare, čeprav ne iz Orleka, prav po cigansko oblečene!

Merče. — Pred nekaj dnevi je dobil Janez Godčev velikega planinskega orla, ki meri s peroti vred čez poldrugi meter. Priklatil se je baje iz nanoških pečin.

Gorjansko. — (S h o d. — S e m e n j.) — Letos je bil sv. Mohor za duhovnjak nad vse lep. Zjutraj je č. g. dekan iz Komna blagoslovil nove zvonove in nosil Najsvetejše v procesiji, ki se je vršila v lepem redu. Videlo se je častno število mož, fantov v procesiji pa bolj malo. Sledil je govor o potopu zvonov. Popoldne je bil blagoslov novih orgel in zopet je č. g. dekan pojasnil, kaj so orgle za čast božjo.

do zmage in slave. Zatorej posvetite s svojim blagoslovom stavbo, ki jo zametujete. Vaš od Ozirisa prihajajoči blagoslov ji podeli večno trajnost. Jaz pa se vam oddolžim z lepimi darovi, bogovom pa doprinesem žrtev, ki bo vredna njih in mene. Čakam vašega odgovora!

Žreci so se začudeni spogledovali. Kraljičina hladnokrvnost in bistroumnost jih je presenetila. Vkljub svojemu ponosu in vlastiželjnosti jim je ponudila pomirjenje, dajajoč jim priliko, se častno umakniti, ker so zašli predaleč. Pa so se tudi bali odkritega boja z njo, kajti kraljica je bila pri ljudstvu priljubljena.

»Tvoje besede so pravične, faraon,« je odgovoril veliki žrec. »Iz nečistega moremo napraviti čisto. Tudi vemo, da je grobnica stala mnogo denarja in dela. Naj se zgodi po tvoji volji, kraljica! Spremili bomo do tvoje grobnice truplo tvojega moža in prikličemo nanjo božji blagoslov.«

Tako se je končal nastop žrecev. Pri slovesu je veliki žrec Amonov padel na zemljo in pritisnil svoje ustne na majhno nožico Hatasu. Ne on, ne njegovi tovariši niso videli usmeva, ki je preletel kraljičine ustne.

Samo četrte ure se je mogla Hatasu odpočiti, ko se je najavil Semnu. Kraljica ga je takoj sprejela. Njegovo

obličje je bilo tako poparjeno, da je Hatasu vzkliknila:

»Govori, Semnu! Ali je Tutmes zbežal iz Buta?«

»Ne, kraljica, novica, ki ti jo prinašam, se bolešno dotakne tvojega srca, nikakor pa ne ograža tvoje oblasti. V Butu stražijo kraljeviča verni služabniki. Tukaj pa se je zgodilo nekaj nerazumljivega: Sargon je zabol Nejto.«

S pritaženim krikom je kraljica omahnila v naslanjač, pa takoj skočila pokoncu in vsa tresoč se od jeze stisnila pest.

»Nesrečni otrok! Nejta umorjena! Nesrečni in nehvaležni suženj! Tako mi je poplačal dobrote! Izroči ga krvnikom. Predno Ra vstane iz teme, mora biti mrtev. Takšna je moja volja!«

Semnu je padel na kolena in dvignil roko.

»Vem, o faraon, da tvegam glavo, ker te takoj ne slušam, toda istotako vem, da bi me preklinjala, če bi izpolnil tvoj ukaz in ne bi te opozoril, da ne moreš maščevati otroka nad njim, ki je pretil kri svojega brata. Ta brat ga je priporočil tvojemu usmiljenju.«

Kraljica si je pokrila obličje z rokami in se opotekaje oprijela mize. Čez nekaj hipov je dvignila glavo in podala Semnu roko.

(Dalje.)

Po blagoslovu se je vršila kolavdacija orgel. Dež je semenj nekoliko oviral. Vseeno smo bili s praznikom zadovoljni.

Ležeče. — (Smrt. — Delo.) — V petek 11. t. m. je umrla v tržaški bolnišnici v 58. letu Frančiška Perhavec. Pred 14 dnevi je šla tja v nadi, da ozdravi, a je podlegla operaciji. Pokopali so jo v Trstu. Pokoj njeni duši, preostalih naše iskreno sožalje! — Iz naših dolov so že začeli voziti zemljo za letališče. Zaposlenih je dosti manj delavcev, kot se je govorilo, ker ko pajo in nakladajo s strojem na motorni pogon. Dnevno naložijo do 300 kubičnih metrov zemlje. Vseh delavcev je zaposlenih okoli 110, dosti je okoličanov, drugi so pa iz Vipavske in Istre. Delajo deset ur na dan. Plače so po 2 liri do 2.30, še precej dobre v primeri s prejšnjimi leti.

Tomaj. — Redko slovesnost smo obhajali 15. t. m. v naši farni cerkvi. Tri presrečne mladenke so dosegle milost, da so jih preoblekli v samostanske sestre. S solznimi očmi smo prisostvovali obredom, ki jih je izvršil mons. Kracik iz Trsta. V krasnem govoru je č. g. Simonič povedal, kako je Jezus žejen duš, ki ga res ljubijo. Slovesnost smo zaključili v samostanu, kjer smo bili srečni in veseli. Čč. sestram smo za gostoljubnost in trud iz srca hvaležni.

Iz idrijskega kotla in okolice.

Življenje in smrt. — V prvi polovici letošnjega leta je bilo v Idriji 50 rojstev, lani v tem času 49, oklicanih 26, lani 18 parov. Umrlo je letos do konca junija 38 oseb, (24 žensk, 7 moških in 7 otrok), lani 54. — Naj ob tej priliki opomnimo, da bi bilo zelo potrebno izšolati še par mladih domačih žensk za babice.

Novi grobovi. — Umrli so: 33-letna Julija Bevkova, rudarjeva žena, 41-letna Marija Vončinova, rudarjeva žena in 69-letna vdova Terezija Gantarjeva. Naj počivajo v miru!

Nesreča. — V tuk. bolnišnico je bil pripeljan 30-letni zidar Andrej Bevk iz Otaleža. Padel je 4 m globoko in si težko poškodoval desno nogo.

Ledine. — (Sv. birma.) — V ponedeljek zjutraj se je pripeljal k nam prevzvišeni nadškof, kateremu smo napravili pray lep sprejem. Mlaji in venci so bili zunanji znak radosti, ki je prevzela vso župnijo že ob prihodu ljubljenskega nadpastirja. V ponos značajnim možem naj povemo, da so se poleg obilnega ljudstva udeležili sprejema tudi naši vrli gasilci. Lepo so se postavili otroci pri izpraševanju kršč. nauka. Birmanih je bilo 99 otrok. Naj povemo, da se je tudi pevski zbor dobro izkazal in tudi cerkev in mežnarjijo smo na zunaj malo prej lepo prenovili. Res, letos smo imeli že tri izredne cerkvene slovesnosti in vse je tako pristrčno izpadlo.

Godovič. — V torek je bila pri nas sv. birma. Prevzvišenemu smo pripravili

prav lep sprejem in zelo lepo ozaljšali vas in cerkev. (Najlepše je bilo pa le v Sp. Idriji: 50 mlajev in nad 1000 m vencev.) Birmanih je bilo 73 otrok (v celi dekaniji torej 910.) Otroci so bili v nauku vzorno poučeni, kar je pač zasluga č. g. župnika in do brih staršev. Dejstvo, da so župljani kljub poljskemu delu z veseljem priskočili na pomoč pri okrasitvi, je živ dokaz iskrene ljubezni, ki jo goji naše ljudstvo do prevzvišenega nadpastirja.

Čekovnik. — 17 otročičev je bilo letos pri prvem sv. obhajilu, pri sv. birmi pa 20. Idrijski gospod jih je prav lepo pripravil.

Sp. Idrija. — V visoki starosti 83 let je prejšnji četrtek umrl Anton Velikajne. N. v m. p.!

Vrsnik. — V nedeljo smo imeli vsa koletno žegnanje, »črešnjevo nedeljo«. Maševal je č. g. novomašnik Fortuna, ki je imel tudi zelo lep cerkveni govor. Udeležba je bila obilna. — V svet moramo dati še eno izredno novico, katero si res štejemo v čast: v ponedeljek nas je obiskal prevzvišeni knez in nadškof goriški. Naj ga Bog živi!

Iz Vipavske doline.

Osek. — (Nova ura. — Pota.) — Za shod sv. Urha, ki smo ga prejšnjo nedeljo slovesno obhajali, smo dobili novo stolpno uro. Naredil jo je domačin samouk Franc Logar. Vsa čast mu! — Prej je bila pri nas navađa, da je vsak občinar svoj del občinske poti sam popravljaj brez plačila. Zdaj pa popravljajo občinske in zasebne poti (»Po planini«) na račun občinarjev. Kje bomo vzeli denar?

Vrabče. — Letina ne kaže preveč dobro, ker je bilo premalo dežja. Sadja tudi ne bo, grozdje pa obeta. Bog ve, če bodo občinski možje do trgatve poskrbeli za popravo občinskih potov. — Po dolgih letih so tudi na našem koru zapeli latinsko mašo. Vsa čast pevcem in č. g. župniku. — Argentina je tudi dosti naše mladine zvalila v sužnost. Ta in oni bi se rad vrnil domov, pa nima denarja. — Pohvaliti moramo tista dekleta, ki so darovala oltarni prt za kapelico Mater božje. — Pograjati pa bi morali nekatere žene, ki so prinesle v naše hribe novo modo... Pa prihodnjič kaj o tem.

Sv. Mihael. — (Smrt in poroke. — Naši v Ameriki.) — Ker se nobeden mlajših ne loti, bom pa jaz starec s tresočo roko malo zapisal, kako je pri nas. Eno zadnjih nedelj je bilo več naših malčkov pri prvem sv. obhajilu. Isti dan je č. g. kaplan blagoslovil novi kip Srca Jezusovega, katerega so kupili vaščani. — Že pred časom je šel po večno plačilo posestnik Josip Ušaj v starosti 80 let. Bil je mož stare korenine in poštenjak. N. p. v m.! — Dva para sta si naložila jarem sv. Lukeža. Da bi ga le srečno in zadovoljno nosila. — Zopet se je nekdo vrnil iz Amerike. Iz njegovega pripovedovanja se človek prepriča, da ni tam doli vse tako rožnato, kot

nekateri sanjajo. Imamo onkraj luže že dosti stričkov in tetk, dolarja pa le še ne poznamo.

Dol-Otlica. — Dne 11. tek. meseca je umrl na Dolu 83-letni Franc Krapež, ki je bil svoj čas zelo ugledna osebnost. Že v mladosti je bil izvoljen v starešinstvo v Lokavcu, kamor je spadala do leta 1904. občina Dol-Otlica. Franc je kakor njegov oče užival to čast dolgo let. Zato se imenuje še danes hiša »pri županu«. Bil je predsednik gospodarskega sveta, dolgoletni predsednik kraj. šol. sveta, predsednik gozd. zadruga, občinski in sodni cenilec itd. Povsod se je izkazal, da je mož na mestu. Pisati in čitati se je naučil sam, kajti v njegovi mladosti ni bilo v občini šole. Kako je bil vesel, ko se je v l. 1884. odprla šola na Dolu. Zelo rad je čital in sploh z zanimanjem zasledoval dnevne in svetovne dogodljaje. Do zadnjega je rado vedno poslušal, kaj pišejo časniki. Ker je bil zadnji dve leti slep, hodili so k njemu prijatelji, ki so mu čitali »Novi list« in pripovedovali novice ter politične dogodke. Ko sem ga pred dnevi obiskal, mi je pravil, da je sosed »Lojze z Jurjevše« njegov najpridnejši obiskovalec, ki mu zna najbolje pripovedovati domače in tuje novice. Kot dober in varčen gospodar ter vedno trezen mož je imel premoženje v najlepšem redu. Družino je lepo vzgajal. Naj veljajo te skromne vrstice vrlemu možu kot nagrobni spominek.

Sv. Križ. — (Praznik mladine.) — V nedeljo 6. t. m. je naša mladeniška in dekliška kongregacija praznovala dan posvečenja mladine. Cerkev je bila praznično okrašena z zelenjem in cvetjem. Zjutraj je bila pri skupnem sv. obhajilu udeležba nad vse častna. Popoldne je č. g. prof. Terčelj pojasnil pota mladine, nato je bil sprejem fantov in deklet pod Marijin prapor. Sledila je blagoslovitev novih kipov sv. Alojzija in Male Terezike, nakar se je vršila veličastna procesija z novimi kipi. Številni pevski zbor je lepo prepeval slavnosti primerne pesmi. Videti je, da marijansko gibanje dobiva novo smer, ki naj naši bodočnosti položi trdnejše krščanske temelje.

Iz goriške okolice.

Pevma. — (Birma.) — Pri nas bo sv. birma v nedeljo 27. julija.

Iz Istre.

Jelšane. — (Naši fantje. — Kresovi. — Letina.) — Večkrat berem v »Novem listu«, da nočejo fanje po nekaterih krajih za veliko noč in za sv. Rešnje Telo nositi v procesiji zastav in neba. Pri nas pa moramo naše fante pohvaliti. Prav lepo jih je videti, kako z veseljem in s ponosom nesejo farno zastavo in nebo. — V prejšnjih letih so se na predvečer sv. Ivana svetili kresovi iz vseh gričev in holmcev. A ta lepa, stara navada se žali Bog v zadnjih časih opušča. Pri nas in v par vaseh naokoli so napravili pastirji lepe kresove. Ko je

iz kresov plapolal ogenj, so se oglasili zvonovi iz vseh podružnic, da počastijo sv. Ivana. — Letina pri nas dobro kaže. Le zelja ne bo nič. Kar smo ga posadili, se je popolnoma izgubilo. Sadja ne bo tudi nič, ker ga neka vrsta gosenic že hitro po cvetju uniči. Sena je polovico manj od lani.

Sv. Anton pri Kopru. — (Cerkvena slovesnost.) — Kakor vsako leto bomo tudi letos obhajali 20. t. m. slovesnost karmelske Matere božje. Če bo vreme dopuščalo, bo tudi slovesna procesija. Pridite!

Iz Gor.

Tolmin. — (Letina. — Letoviščarji. — Nov grob.) — Kot povsod tako smo se tudi pri nas že bali suše. Kako žalostna so bila polja, vse je že venelo in nič kaj dobra letina se ni obetala. Zdaj pa je začelo deževati, žejna zemlja je dobila spet vode in vse je kmalu oživel. Kmetje upajo spet, da njihov trud ne bo zaman. Dnevi so pa postali prav mrzli, čisto jesenski, in nič ne kažejo, da smo sredi najhujšega poletja. — Letoviščarjev je prišlo v Tolmin letos še prav malo. Morda pridejo kot navadno pozneje. Šele vročina meseca avgusta jih prižene iz mest na deželo. — Pokopali so v soboto Uršo Gabrščekovo (p. d. Pečnikovo) iz Gaberij. N. v m. p.!

Ponikve. — (Lepo je bilo, pa še lepše bi bilo.) — Dne 6. t. m. smo praznovali naš semenj (cerkveni shod). Bil je lep domač praznik, letos še lepši, ker smo občudovali dobro vneto naše mladine ki je napravila krasen lesen slavolok v čast Kristusu Kralju. Bil je s cveticami ves ozaljšan, na vrhu sta pa dve deklici-angeljčka sipali cvetje nad procesijo. Prav bi bilo, da bi naše »mlade« tudi drugod posnemali. — Ljudstva je bilo zelo veliko od blizu in daleč; žal, da je prišel najmanjši del iz pobožnosti. Tembolj so bile obiskane naše tri gostilne, dve sta imeli tudi godce. — Te ga — odkrito povemo, ne odobravamo, posebno ne na dan cerkvenega shoda. Najhuje je, da so v srednji gostilni med sv. opravilom igrali na harmoniko in celo plesali. To žali Boga in pa verski čut skoraj vseh duhovljanov. — Pa še to povemo, da smo pri nekaterih obiskovalkah našega shoda imeli priliko občudovati modo, ki mora biti najnovejša iz Pariza. Shod je bil sicer zelo lep. — Naša cerkev je vrh hribočka, kjer je tudi v vročini prijetno hladno. Kljub temu je v cerkvi nekaterim pretoplo in menda tudi predolgočasno (pa z malo izjemo ne domačinom), ker ostajajo zunaj cerkve.

Sedlo. — (Smrtna kosa.) — 7. t. m. so zvonovi naznanjali smrt cerkvenega ključarja Antona Meniča, po domače Skočarina. Bolehal je delj časa, a nihče ni slutil, da je bolezen tako huda. Kruta pljučna bolezen mu je vzela lepo življenje v 57. letu starosti. Lepo se je dal večkrat prevideti s sv. zakramenti za umirajoče. Pri tem je opravljal službo cerkvenega strežnika njegov tovariš, drugi cerkveni ključar

Anton. Bil je skromen in skrben gospodar in vse življenje trden, odločen krščanski mož. Kot ključar tukajšnje cerkve se je trudil za lepoto našega razširjenega cerkvenega pokopališča ter starega in novega svetišča sv. Križa v Sedlu. Skoro vsa vas je spremila pokojnika pri pogrebu. Cerkevni zbor mu je pel žalostinke pred hišo in na grobu. Njegovi duši večno plačilo, preostali požrtvovalni vdovi in sorodnikom iskreno sožalje!

Sv. Lucija. — (Poroka.) — Pred kratkim se je poročila naša cerkvena pevka Tonica Rovščekova z Jožefom Muznikom, čevljarским mojstrom. Mlademu paru želimo obilo sreče v novem stanu!

Plave. — (Nagla smrt.) — Pred zadnjo sredo smo pokopali 20-letnega mladeniča Joškota Kralja, ki se je ponesrečil v cementni tvornici v Saloni. Rajni je bil tih in delaven mladenič ter zelo priljubljen. Spremili so ga tudi tovariši delavci z vodstvom tovarne in godbo. Organist iz Plavi je pa s svojim zborom dovršeno zapel tri žalostinke. Pokojnemu večni mir, preostalim naše sožalje!

Drežnica. — Krasen dan je bil za našo duhovnijo pret. ned. 5. t. m. Na stotine romarjev iz bližnjih in daljnih krajev naše Goriške je prihitelo počastiti in pozdraviti božje Srce, ki kraljuje med nami. V krasnih govorih sta razložila govornika č. g. dr. Brumat in č. g. Filipič češčenje, zaupanje in ljubezen božjega Srca, za kar smo govornikoma prav hvaležni. Srečni in veselili so se romarji vračali na svoje domove.

Iz Reške doline.

Čelje. — (Smrt.) — V torek smo pospremili k večnemu počitku Antona Kirna iz Čelj 10, Piškovca. Spolnil je že 81 let. Nad 25 let je bil ključar čeljske cerkve. Ko ni bilo toliko časa v cerkev zvonov, si jih je srčno želel. Mladostno so mu igrali oči, ko so letos prišli in je slišal njih milo brnenje. In kakor bi slutil, je rekel ob tej priliki: »Meni bodo prvemu zvonili!« — Piškovec je bil delaven gospodar, zlasti pa vzoren krščanski oče, ki je vse svoje otroke vzgojil po krščanskih načelih. Ni čuda, če so ob raznih prilikah tako radi k njemu zahajali. Spoštovan je bil od vaščanov in daleč naokoli. Bog bodi plačnik njegovim delom.

S Pivke.

Gorenje pri Postojni. — (Vodgovor.) — Par besed na dopis iz Landola. Res ni bilo lepo, da je tisti Gorenje sušil seno na praznik sv. R. Telesa. V obrambo pa je treba povedati, da je bil prej pri sv. maši in da je delal v skrajni potrebi. In to le eden. Landolski pa zvozijo večino oglja v Trst ob nedeljah. Torej pomežite pred lastnim pragom!

Bač pri Knežaku. — (Nesreča.) — Prejšnji teden je na sredi vasi pohodil konj 5-letno deklico Emo Zadelovo, po domače Pavlovčevo. Konj so bili iskri, deklica pa lahkomišeln. Drugi dan je na poškodbah umrla.

Gospodar konja Rudolf Tomšič je še zaprt, da se ugotovi, ali je on kaj kriv.

Knežak. — (Počivaj v miru!) — V nedeljo 6. julija je umrl naš stari Anton Jenko, star 77 let. Bil je za organista v naši fari celih 42 let. Zadnja 3 leta ni več mogel opravljati službe radi krčev v rokah. To so bile posledice hudih zim. Leta 1925. je kljub starosti še poromal v Rim. Domačini so mu priredili prav lep pogreb. Štirje č. g. so ga spremili na zadnji poti, č. g. župnik se je poslovil od njega na grobu, pevci so mu zapeli 4 žalostinke. Počivaj v miru, blaga duša!

Studeno. — V nedeljo po prazniku karmelske Matere božje, t. j. 20. julija, se dobijo v župni cerkvi odpustki kakor ob porcijunkuli. Vabljeni so člani karmelske bratovščine in durgi. Župni urad v Studenem.

Hruševje. — (Letina. — Ugrabajo.) — Oglašamo se poredkoma, ker smo preobloženi z delom. Košnja je v polnem tiru. Sena bo dosti več kot lani. Tudi žanjice že brusijo srpe. V ječmenu je pa ponekod polovica plevela, ker nismo vajeni žita pleti. Se ga bomo že naučili. — Nekateri še sedaj tuhtajo, kdo dopisuje v »Novi list«. Morda bi znalo to povedati ono dekle, ki se je kasno v noči na gmajni sprehajalo s fantom. Nič slabega sicer ni bilo, a vendar naj matere pazijo, da jim dekleta namesto k božji službi ne zajdejo k hudičevi.

GLASBA.

Vinko Vodopivec: Requiem za srednji glas. Izdal in založil skladatelj. Tiskala Kat. tiskarna, Razprodaja Katoliška bukvarna. Cena partituri 7 lir.

Kakor je naše zборе zelo zveselila pred dobrim mesecem izdana Vodopivčeva latinska maša, o kateri je naš list že pisal, tako je tudi ta Requiem zelo dobrodošel našim organistom in pevcem, ker je precej lahek, potreben in lep. Zunanja oblika in litografija not, delo g. R. Pahorja, sta prav čedni. Maša, ki je pisana v d-molu in f-durju je zelo lepa, prepleta jo skozi in skozi melodija, podobna prošnjam in vzdihom, ki se zlasti na nekaterih mestih izrazito stopnjujejo do vrhunca, nato mirno padajo in se izlivajo v učinkovit konec. Maša je kratka in zmogli jo bodo vsi naši organisti. Na koncu so odgovori (štiriglasni ali enoglasni) za mašo »de requiem«. To je bilo res potrebno pri tej maši in pri njegovi zadnji. Tako ima sedaj vsak zbor enotne odgovore in teh odgovorov in njih harmonizacije naj se vsak zbor strogo drži.

Našemu priljubljenemu skladatelju iskreno čestitamo in ga prosimo, naj našim zborom preskrbi še kaj takega.

Popravek. — Vse zborovodje opozarjamo, da se v Vodopivčevi maši »Missa S. Theresiae« nahaja majhen pogrešek na drugi strani v 6. vrsti prvi takt, druga nota. Nižaj mora stati pred »h« mesto pred »d«. Tudi to mašo in glaske dobite še v Katoliški knjigarni.

Nove orgle na Gorjanskem.

V nedeljo 13. t. m. je bil na Gorjanskem cerkven shod. Ob tej priliki je blagoslovil preč. g. dekan iz Komna nove zvonove in nove orgle. Ogledal sem si orgle, jih poskusil, poslušal in se prepričal, da ustrezajo vsem zahtevam.

Izognil se bom vsem tistim navadnim frazam o »dobro zadetih registrih« različnega značaja, različne barve itd.

Končno ni namen orgel posnemati različna orkestralna godala, pač najbrž nasprotno. Ko likokrat se sliši o orkestru, ki je »dobro« pogodil orgelski ton. Prva zahteva dobrih cerkvenih orgel je torej lep, miren, resen orgelski ton, ki služi za spremljevanje petja.

Izdelovati take orgle si je postavila za nalogo »Cecilija«, domača tovarna v Gorici. Da je kos tej nalogi, je pokazala z različnimi dosedaj postavljenimi orglami, tako tudi z novimi na Gorjanskem, ki štejejo sicer malo registrov, ustrezajo pa popolnoma vsem zahtevam.

Za lepo, solidno in natančno delo jamčijo

prvovrstni domači delavci omenjene tovarne. Ni potreba, da še posebej omenim tovarno piščalk Jurija Bencza, ki je dobro znana celo v inozemstvu.

Pri naročanju novih orgel naj se tovarni obrazložijo vse želje posebej glede različnih registrov, da ne bo po končanem delu kakega prerekanja.

Dispozicija orgel na Gorjanskem je sledeča: 1. Principal 8', Gemshorn, Bordun 8', Gamba 8', Celeste 8', Traverzna flavta 4', Kornetna mikstura. — Pedal: Subbas 16', Pianobas 16' (kombiniran). — Zveze: Pedalna zv. sub. in superoktava. — Zbiralniki: p. mf. f. tutti. Ročni reg. proč.

E. Komel.

Okno v svet.

Ruski načrti.

Na strankinem zborovanju v Moskvi je predsednik vrhovnega gospodarskega sveta Kujbyšev podal poročilo o industrializaciji Rusije. Iz poročila posnemljemo, da so sovjeti vložili v industrijska podjetja (tvornice, elektrarne, rudnike itd.) v zadnjih treh letih 11 milijard rubljev. Zdaj zdajo še razne naprave v vrednosti 12 milijard rubljev. Boljševiki trde, da bo Rusija prva industrijska država za Severno Ameriko. Občuti se pa pri tem naglem pretvarjanju Rusije iz poljedelske v industrijsko državo veliko pomanjkanje inženirjev in tehnikov. Kujbyšev je dejal, da bi jih kar 435.000 takoj lahko zaposlili. Zato so po vsej državi začeli otvarjati tehnične šole. Pomagali bodo pri tem delu dosti tudi Nemci, kajti pravkar se nemško-ruska pogajanja ugodno zaključujejo.

Načrti so lepi. Koliko bodo od tega uresničili, je pa drugo vprašanje.

Konec državljanske vojne.

Poročilih iz Kitajskega se je v stranki kitajskih nacionalistov, v tako zvanem Kuomintangu, dosegel sporazum. Osnovala se bo nova narodna vlada, ki bo imela prestolnico v Pekingju, prejšnjem glavnem mestu kitajskih cesarjev.

Kaj je vzrok, da so se bojoviti kitajski generali pomirili? »Novi list« je rekel zadnjič, da ni več denarja v blagajnah. Je pa še druga važna reč, ki je generale prisilila k sporazumu: vedno nevarnejši punti boljševiško navdahnjenih kmetov.

Do leta 1927. so kitajski narodnjaki delali skupno z Moskvo. Nato se je Kuomintang s komunisti razprl in zašel v krvi vse komunistične organizacije v deželi. S tem je rešil Kitajsko boljševiške revolucije. Po zmagi so se čutili narodnjaki ali nacionalisti tako močne, da so se med seboj razklali in ustanovili dve ali celo tri vlade.

Toda Moskva ni medtem spala. Nadaljevala je tajno revolucionarno agitacijo na vaseh in pozivala kmete, naj si razdele zemljo. Položaj kitajskih kmetov, ki tvorijo 75 do 80 od sto prebivalstva, torej več ko 300 milijonov ljudi, je silno težaven. Večina poljedelcev ima tako malo zemlje, da ne more od nje živeti. Parcelacija kmetij je tako pretirana, da imajo v nekate-

rih pokrajinah kmetje naravnost smešno majhna posestva. Dobe se celo poljedelci, ki posedujejo 80. del hektarja, kar se zdi skoro neverjetno. Da taki ljudje ne morejo živeti od svoje zemlje, je jasno. Kitajski kmetje hite trumoma v mesta, kjer se ponujajo za suženjske plače tovarnarjem, ali pa obdelujejo na deželi kot najemniki tujo zemljo.

V poslednjih mesecih so poročali tudi protikomunistični časniki vzhodne Azije o vedno večjih kmečkih puntih. Po poročilih moskovske »Pravde« so se osnovala že v 162 okrajih uporne kmetske čete, Rdeča vojska kmetov šteje baje 13 armadnih zborov z 62.400 vojaki. Ponekod so si uporniki razdelili zemljo, prevzeli vlado in ustanovili sodnije zoper veleposestnike in oderuhe.

Književni pomenki.

Slavko Slavec: Rakeževa Liza in drugi spisi.

Tiskala in založila Tiskarna »Edinost«. Trst, 1930. Str. 103. — Biblioteka za pouk in zabavo, VIII.

Osmi zvezek »Biblioteke za pouk in zabavo« je izšel že pred nekaj tedni. Sotrudniki so večinoma stari znanci (Bevk, Slavec, Plemič, Vouk itd.). Pričujejoči zvezek je zelo značilen za njihovo umetnostno smer in višino. Najboljša je Bevkova črtica »Usmiljenje«, ki opisuje razburljiv prizor na cesti, iztrgan iz enoličnosti popoldanskega življenja. Velika vrlina te črtice je neposrednost opisa. — Slavko Slavec je v »Rakeževi Lizi« še enkrat obdelal staro snov o ženskah in njihovi nezvestobi v vojnem času. — Plemičeva »Krivda« ni napačna, samo če je čisto izvirna. — J. P. piše o »Medicini v satiri in karikaturi«, J. B. o Gandiju, Ivan Vouk pa priobčuje prevod Londonove črtice »Poljakov konec«. Podanih je nekaj peserkov. a. k.

Bratko Kreft:

Človek mrtvaških lobanj.

Kronika raztrganih duš. Roman. 1929. Založila »Proletarska knjižnica« v Ljubljani. Strani 378.

Roman in obtožba sodobne srednje šole. Čisto drugačna knjiga kot dosedanje slovensko srednješolsko slovstvo (Alešovec, Debevec, Finžgar). Kreft je Debevečeva dijaka postavil v pravno čisto pokvarjeno družbo. Na to sliko je nanasel najtemnejših barv. Njegov Leo je fant, poln življenja in mladih moči, ki stremi

To je eden izmed vzrokov, da so se generali sporazumeli in združili proti skupnemu nasprotniku.

Vstaja v Egiptu.

V ponedeljek so izbruhnili v Aleksandriji, kjer prebiva tudi mnogo naših ljudi, težki nemiri. Delavci so proglasili splošno stavko ter korakali v gostih trumah po mestu, vzklikajoč: »Živio Nahas paša!«, ki je voditelj protiangleških narodnjakov. Delavcem se je priključilo tudi ostalo prebivalstvo. Trgovine, ki so ostale odprte, so demonstranti razrušili, ravno tako so ustavili tovarne in osebne avtomobile, jih prevrgli in zažgali. Orožniki so posegli vmes, pa jih je množica premagala, nakar so se rešili na streho sodne palače. Od tu so začeli streljati na demonstrante. Proti pol dnevu se je vojaštvu posrečilo ukrotiti vstajo. Trg pred poslopjem je bil pčsejan z mrličmi in ranjenci. Ob življenje je prišlo 34 ljudi, ranjenih pa je 250.

Upor je strogo politične narave. »Novi list« je poročal že, da so se meseca majnika pogajanja med Angleži in egiptovskimi narodnjaki razbila. Stranka narodnjakov, ki jo vodi Nahas paša, je ostala kljub temu na vladi. Poskušala je celo potisniti Angležem bolj prijaznega egiptovskega kralja Fuada v stran in se polastiti vse oblasti v deželi. Fuad se je pa uprl, imenoval novo vlado ter poslal poslance in senatorje domov. Sedaj vlada v Egiptu brez parlamenta.

Vstaja v Egiptu je bila naperjena proti tej kraljevi politiki.

po popolnosti in v treh višjih gimnazijskih razredih tava iz vernosti v zanesenjaško občudovanje zgolj evangelijske besede in Tolstojeve ljubezni do vsega človeštva, išočoč duhovnih vrednot in lepote, dokler ne konča v socializmu. Radi konca in radi sloga in še radi marsičesa drugega je knjiga močno tendenčna. Pisatelj je mlad in ni čudno, ako je posamezne, morda pogoste slučaje npravne propalosti posplošil. Po njegovem je današnja družba čisto gnila. Knjiga je ena sama kričeča obtožba sedanjega družabnega reda in šolske vzgoje. Novih poti pa ne kaže. Naravno! Nova pota človek ugleda šele po velikih izkušnjah. — »Človek mrtvaških lobanj« je plod najmlajšega pisateljskega rodu. Revolucionaren pa ni, čeprav hoče biti. Vzrasel je iz Cankarja in njegove umetnosti. Zato je Kreft epigon. Epigonstvo pa pravo in najvišjo umetnost, ki je sintetična, razkroji v sestavine in njeno lepoto razbije, ker pretira napake, a novih lepot ne ustvari. Radi tega Kreftova knjiga ne začenja nove, lepše dobe.

Došle knjige.

France Bevk: Julijan Sever. Trst, 1930. Književna družina »Luč«. Tiskala Tiskarna »Edinost«. Str. 112.

René Bazin: Iz vse svoje duše. Roman. Poslovenil Niko Kuret. Ljubljana, 1930. Založila Jugoslovanska knjigarna. Str. 222. — Ljudska knjižnica, 34.

Mirko Kunčič: Najdenček Jakec. Iz torbe kotičkovega strička. I. zvezek. 1930. Jugoslovanska knjigarna, Ljubljana. Str. 88.

Kaj se sliši po svetu.

Mesto lažnivih kljukcev.

Mesto Burlington v Severni Ameriki je središče vseh lažnivih kljukcev. Ondi prirejajo vsako leto tekme, kjer se merijo najboljši lažnivci. Tekmovalci morajo vsaj trikrat v življenju svoje sosede pošteno potegniti. Letos je zmagal kapitan Anton Delano, ki je na tekmi lažnivcev pripovedoval med drugim sledeče: »Ko sem prevozil sedem oceanov in sem se vračal domov, me je veter zagnal proti severu. Tam smo srečali velike kite. Največji kit je bil dolg 3 milje (1 milja 1875 metrov). Kaj majate neverjetno z glavami? Saj sem meril. Ob osmih smo bili pri repu in šele čez uro pri glavi.« — Stari kapitan je danes najbolj priljubljeni meščan v Darlingtonu.

Koliko vina so popili Rimljani?

Rimski strokovni pisatelj Marcus Porcij Cato je spisal pred 2000 leti poljedelsko knjigo »De Agri Cultura«. Ta knjiga je v celoti ohranjena. Knjiga vsebuje polno najrazličnejših strokovnih navodil, med drugim tudi, koliko vina naj Rimljan popije. Mož pravi tako-le: »Skozi tri mesece po trgatvi pij vinček (petijot). Četrty mesec vzemi dnevno en »lemine« (našega četrta litra), skozi nadaljnje 4 mesece po en »sestario« (malo več kot pol litra) dnevno, skozi nadaljnje 4 mesece pa po 3 »hemine«, oziroma na mesec po eno anforo (26 litrov). V celoti naj popije vsak človek letno 8 anfor vina (208 litrov), le sužnji v železju lahko dobe več vina. Če ga popije vsak suženj letno 10 anfor (260 litrov), ni mnogo.«

Proti raku.

Rak je težka bolezen, ki leto za letom pobere na stotisoče. Pravega zdravila še niso našli. Zdaj ga zdravijo z radijem, ki je radi svoje redkosti nečuvno drag. Predsednik češkoslovaške države Masaryk, kateremu je ob 80 letnici poklonila zbornica 20 milijonov kron, hoče porabiti od te svote 3 in pol milijone za nakup dveh gramov radija, ki ga prepusti za zdravljenje raka.

Boj tobaku.

Če bi pri nas započeli borbo proti kadilcem, bi bržčas malo opravili. V Ameriki, ki izda letno po par sto milijonov za boj proti alkoholu, so se lotili trebiti tudi nikotin. Za enkrat pa le pri ženskah. Na ženskih višjih šolah zahtevajo od učenk častno besedo, da ne bodo kadile, dokler hodijo v šolo. Če katero zasačijo s cigareto, jo spodijo iz šole.

Davek je več kot človek.

V mestecu Suifu na Kitajskem je živel zdravnik, ki se je z vsemi silami boril zoper opij in njegove strastne privržence. S kroglicami, ki jih je sam izumil, se mu je posrečilo rešiti na stotine ljudi iz krempljev te grozne strasti. S tem pa nikakor ni bila zadovoljna državna uprava, ki prejema velikih dohodkov prav od teh nesrečnih ka-

dilcev opija. Ko ni dobila več davčna oblast dohodkov in ko je zvedela za vzroke, je zahtevala kratko malo od zdravnika, naj plača tozadevne davke. Zdravnik se je uprl, nakar so ga zaprli in zahtevali od njegove družine veliko odkupnino.

Mrličeve kupčije.

V Pragi je neki Deterding dal v časnikе osmrtnico, da je umrl »v cvetu let«. Ko se je tako naznanil za mrtvega, je v vse mogoče časnikе pošiljal oglase za glavnikе z valovitimi zobci. Te glavnikе, ki lase trajno skodrajo, da izdelujejo dve dunajski in ena berlinska tvrdka. Ker so glavniki malo stali, so jih ljudje naročali. Toda nekateri so jih prejeli, nekateri pa ne. Tako si je slepar nabral precejšnje svote. Ko so ga pa kljub časniškim poročilom, da je umrl, prijeli, je slepar izjavil, da je hotel tako narediti kot neki inženir Schröckenfuer. Ta je kar »v vodo skočil.« da bi njegova žena potegnila zavarovalnino.

Fantje, slabo kaže!

V Londonu so opazovali, katerih umrje več, ali oženjenih ali samcev. In so dognali, da je umrljivost 50% večja pri fantih kot pri možeh. Pri ženskah je ta razlika manjša, a vendar kaže, da se smrt tudi omoženih žen bolj ogiblje kot neomoženih.

Krožek posebne vrste.

V ameriškem mestu Detroit je več milijonarjev, ki so bili v mladih letih poulični raznašalci časopisov. Ustanovili so si poseben krožek, ki ima namen podpirati sedanje revne razpečevalce časnikov. Dvakrat na leto se zberejo k posvetovanjem in pri tej priliki postanejo zopet prodajalci časopisov, kot v revni mladosti. Med občinstvom prodajo seveda zelo mnogo in dobe dosti napitnine. Marsikak poredni nemanič se namreč zabava, ko se mu milijonarski razprodajalec zahvaljuje za dar.

Ženski policaji.

Po velikih mestih z uspehom vpečujejo žensko policijo. Še večje uspehe pa ima gotovo ženska policija na otoku Atin v Oceaniji. Tam se je pijančevanje od sile razpaslo. Nobeno zaklinjanje poglavarjev in čarovnikov ni nič izdalo. Na zadnje so si jo pa menda po nasvetu nekega misijonarja izmislili: izbrali so močnejše ženske in te hodijo v oddelkih po tri okoli in kjer dobe pijanega možaka, ga poštevno našeškajo in z groznim hrupom pade skozi vas. Baje se je to sredstvo že dobro obneslo.

Iz zgodovine svilenih nogavic.

Da so svilene nogavice nekaj lepega, to dobro vedo naša dekleta, razvajenke; oča pa tudi zna, da so preklemano drage. Včasih so bile še veliko bolj; zato so jih tudi nosili samo kralji. Prvi, ki je obul svilene nogavice, je bil angleški kralj Henrik II., ki se je z njimi postavljaj na neki poroki l. 1533. Kot posebno važen dogodek je

zabeleženo v angleški dvorni kroniki, da je l. 1560. lady Montagu darovala kraljici izredno bogat dar: par svilenih nogavic. V Italiji so začeli nositi plemiči svilene nogavice v 16. stoletju. Prva večja tovarna svilenih nogavic je bila otvorenja l. 1608. v Parizu. Vidite, drage bralke, da ima tudi ta za vas tako važen del obleke, že staro zgodovino.

Drevo v vrtu ..

Pred dvema letoma je prišel v Pariz bogat Američan iz Ohia. Vsak dan je obiskoval neki restavracijski vrt v buslonjskem gozdiču, kjer se je zagledal v lepo angleško plesalko. Dan za dnem je posedal pod drevesom sredi vrta, nekega večera je pa prisledla k njemu tista plesalka. Odslej se je mlado dekle rado družilo z dobrim možem izza morja, dokler nista nekega dne oba odplula.

Te dni so pa natakarji v tisti restavraciji zopet videli Amerikanca pri mizi pod drevesom. Podpiral si je glavo in tužno strmel pred se. Odrinil je jed in pijačo. Hotel je le gospodarja. Tega vpraša, koliko hoče za drevo sredi vrta, da je s koreninami vred prepelje čez morje kot spomin na davno srečo ...

Podlistek.

Koliko bravcev »Novega lista« je, ki najprej preberó podlistek! So tudi taki, in tako je povsod po svetu, ki kupijo list le radi podlistka. S tem pa nikakor nečemo reči, da so tisti braveci, oziroma še bolj braveke, kaj manj vredni ali učeni kot oni, ki bi radi le o politiki ali svetovnih dogodkih kaj zvedeli. O ne! Tudi podlistek, če uredniki pravega zbero, je važen del časnika.

Podlistek pa je na prav čuden način nastal. Rodila ga je politika! Tako nedolžna reč v listu, pa naj ima politično ozadje? Pa je le res tako bilo. Čujte!

Na Francoskem so Napoleonovi cenzorji pri policiji kaj pridno črtali z rdečim svinčnikom vse, kar ni bilo vladi všeč. Pa so si jo izmislili poredni uredniki pri velikem francoskem dnevniku »Journal des Débats«, 30. januarja l. 1800. je izšel prvi podlistek. Tedaj je še imel obliko navadne časniške priloge v obsegu štirih strani, kjer je knjižni ocenjevalec Geoffroy pisal svoje članke. Kmalu se je podlistek, pravzaprav slovstvena priloga zmanjšala in zavzela prostor »pod črto«, kot vidite pri nas. Cenzura se za take priveske leposlovnega značaja ni dosti brigala in jih bolj na hitro pregledala. Tega so pa uredniki komaj čakali. Začeli so semkaj staviti majhne politične vesti, ki bi sicer v ostalem delu lista ne ušle bistremu cenzorjevemu očesu. »Journal des Débats« so začeli posnemati še drugi listi. Toda ko je francoska cenzura opazila, kako jo s podlistki sleparijo, je bilo tega konec.

Podlistek je bravece zopet privabil l. 1836., ko je časnikarju Girardinu prišlo na um, da je začel v podlistku že

omenjenega lista objavljati napet roman »Pariške skrivnosti« v odlomkih. Ljudje so bili z novostjo kaj zadovoljni, število naročnikov, ki so radi pričakovali, kaj bo v prihodnji številki glavni junak romana ukrenil, je rastlo. Zato se je ta književna oblika podlistka ohranila še danes in nima več namena nagajati cenzorjem, marveč le kratkočasiti in obenem poučevati drage bravce in bravke.

Gospodarstvo.

Trg kmečkih pridelkov.

Gorica, 16. julija:

Sadje: Domačih hrušk ni; uvoženo blago je po 180—240 kg. Breskev pride na trg dnevno 10 do 20 kvintalov; blago je lepo, cena 260—450 kg. Gredo največ v Avstrijo, povpraševanje je živo. Domačih sliv in marelic ni več. Za fige je bil prošli teden najživahnejši trg; pripeljali so jih dnevno pri lično 10 kvintalov. Prve dneve je bila cena 130, ki je prišla zdaj na 260. Trg je slab, ker je pomanjkanje blaga splošno.

Zelenjad: Bučice 50—70, kumarice 50—70, fižol v stročju za solato 140 do 180, za v kozico 1 do 140, grah 2, rdeča pesa 60.

Krompir 35—40, jajca 42—47.

Trst, 14. julija 1930.

Sadje: hruške 220—240, breskve 250 do 400, amoli 120—160.

Zelenjad: radič 50—300, zelje 40, solata 40—50, jajčevac (melancane) 200, fižol v stročju 180, bučice 120—150, kumare 60, špinača 60—70, grah 200, blitva 60, pesa 60, paradižniki 70—80.

Krompir 40.

RUDNINSKE SOLI V ŽIVINOREJI.

Troje rudninskih soli je treba živini: navadne soli, apna in fosforove kisline. Vse te tri soli sicer ne pospešujejo v živalskem telesu razvoja mesa in tolašče, potrebne pa so kot blažila in dražila ter kot važna sestavina živalskega ogrodja, to je kosti.

Navadna sol.

Če živi žival v naravnih razmerah, to se pravi, da se vedno pase in giblje na prostem, si najde že sama v prirodi dovolj soli. Čim bolj pa postaja živinoreja umetna, t. j. hlevska, tem več soli potrebuje žival, posebno če ji pokladamo mnogo slame, plev, odrevenelega in pozno košenega sena, slamo koruznico, krmsko peso, krompir in podobno krmo. Dovolj soli vsebuje le seno iz suhih travnikov, ono iz močvirij pa redno premalo, ravno tako malo tudi različne detelje. Če je žival tako krmo, ji moramo pokladati tudi soli. To velja posebno za molzne krave, ki oddajajo z mlekom zelo mnogo soli.

Sol pospešuje v živali izločanje prebavnih sokov in s tem prebavo. Sol tudi pomnožuje slast za žretje. Marsikatera slabe krme bi žival niti ne po-

vohalo, če bi ne bila vsaj poškopljena s slano vodo. Lačna živina bi sicer požrla tudi slabo hrano, a posebnega dobička ne bi imela od nje, če bi sol ne povzročila dovolj sokov za popolno izrabo slabe krme.

V trgovini se dobi posebna živinska, navadno rdeča sol, ki je v bistvu popolnoma enaka naši domači, kuhinjski, le da so ji primešani neznatni deli železne rje in pelina. Sol dajemo živali tako, da jo potrosimo na krmo ali raztopimo v napojih. Poškropimo pa lahko tudi krmo s slano vodo.

Pri hlevskem krmljenju je najbolje pokladati živalim, posebno molznim kravam, sol vsak dan. Na 100 kg žive živalske teže damo dnevno po 5 gramov soli; torej mora dobiti 500 kg težka krava dnevno 25 gramov. To je količina, ki gre v eno zravnano navadno žlico za juho.

Redno moramo dati živini soli, če ji pokladamo zgoraj navedeno slabo krmo, kot je slama itd. Hudo greši kdor dolgo ne da živini nič, a ji vrže nato hkratu obilo soli. Kaj bi rekel človek, če bi celi teden moral uživati plehko hrano, v nedeljo pa osoljeno s soljo celega tedna?

Klajno apno.

Če pospešuje sol tek in prebavo, odvrta klajno apno kostne bolezni, posebno mehkokostnost mlade živine in kostolomnico starejše. Sol torej ne more nadomestiti klajnega apna.

Klajno apno, kot ga prodajajo v trgovini, vsebuje dve rudninski soli, in sicer fosforovo kislino in apno, katerih je navadno v krmi premalo.

Manj apna, kot ga potrebuje živalsko telo, vsebujejo žitne slame, vsa žita, otrobi, moka, pesa in krompir, kislino (iz močvirnatih travnikov), koruznica itd. Dovolj apna vsebuje do bro seno iz pognojnih travnikov, vse vrste detelj in sočivja (grah, grahorica itd.). Premalo fosforove kisline vsebujejo slame, krmska pesa in krompir, dovolj pa žita, otrobi, oljnatte pogače, mesne in ribje moke.

V živinoreji pa ne ločimo med apnom in fosforovo kislino, temveč po-

ZOBNI ZDRAVNIK dr. ERVIN NETZBANDT,

kirurg,

sprejema v IDRIJI

vsak dan od 9. — 12. in od 3. — 5. popoldne.

Ob nedeljah in praznikih od 8.—11.

kladamo obe soli hkratu v obliki klajnega apna, katerega bi morali imenovati pravilno fosforovokislino apno.

Klajnega apna moramo dati živalim:

1. če jim pokladamo na apnu revno krmo,

2. če opazimo, da živali začnejo glogdati les, lizati zid, grizti cunje itd.,

3. vsem brejim, doječim in molznim samicam in

4. vsem mladim živalim, ki rabijo fosforovokislino apno za zgradbo in utrđitev kosti. Mladi prašiči postanejo kruljavi navadno samo radi tega, ker dobivajo v krmi premalo apna in ostanejo zato kosti šibke.

Kravam damo dnevno 1 do 2 navadnih veliki žlici (za juho) klajnega apna; molznim, brejim in doječim več kot drugim; konju ne damo prav vrhane žlice na dan, prašiču, teletu ali žrebetu pa eno čajno žličko.

Klajno apno je bel in nedišeč prašek, napravljen iz odbranih kosti in tako pripravljen, da se v telesnem soku lahko raztopi ter preide od tam s krvjo v vse stanice okostja.

Vsaki živinorejec bi moral imeti doma nekoliko klajnega apna, da ga poklada v zgoraj navedenih slučajih.

ZAVRELKA.

To je v naših krajih gotovo najnevarnejša vinska bolezen, ker vino popolnoma uniči, da je le še za v jarek.

Točno proučena ta bolezen še ni, a strokovnjaki pravijo, da jo povzroča neka bakterija, ki ima znanstveno ime *micrococcus acidovorax*. Ta začne raz-

ZA OBUVALO RABITE SAMO ČISTILO

LODIS,

== KI USNJE OHRANI, OMEČI
== IN OSVETLI. ==

Izdelek tvrdke „SIDOL COMPANY“ - Trst, via S. Zaccaria 4.

krajati jabolčno kislino v vinu, nakar zgubi kaplja prijetni kislati okus. Pozneje napade škodljivec (ali tudi drugi v zvezi z njim) barvila, čreslovino in druge snovi v vinu; razvijejo se razne kisline, kot so očetna, maslena in druge. Radi teh kislin dobi vino zopern in žaltav okus in duh. Vino postaja vedno bolj motno in končno se spremeni v smrdljivo tekočino, ki ima skvarjenemu, kislemu zelju podoben duh.

Vzroki.

Zavrelka nastane predvsem radi slabega kletarstva. Če mešamo ob trgatvi gnilo, blatno in pokvarjeno grozdje z zdravim, spravimo v mošt, oziroma vino vse polno škodljivih glivic, ki se po kipenju sesedejo med drože. Ko leži vino dolgo časa na drožah, posebno pa če pritisne še vročina, začnejo drože gniti, glivice se bujno razvijajo in končno uničijo vino.

Odpomočki.

Predvsem moramo paziti, da že ob trgatvi strogo ločimo zdravo grozdje od gnilega. Vino za prodajo mora biti samo iz zdravega grozdja. V slabih letih, ko je mnogo gnilega grozdja, je treba poskrbeti, da kipi mošt s čistimi kvasnicami. Posebno pa moramo paziti, da vino pravočasno pretakamo in primerano žveplamo. Vino mora biti vedno čisto, na noben način pa ne sme ležati na drožah že v topli letni dobi. Če je vino v hladni kleti, bo le redko zavrelo. Seveda moramo tudi v kleti, posebno pri posodi, gledati na snago.

Iz tega sledi, da zavrelko lahko onemogočimo, ozdraviti že zavrelo vino pa je skoraj nemogoče. Dvakrat težko je to v naših razmerah, ko imamo tako malo priprav za pasteriziranje ali razkvašenje (razkuženje) vina. Čim kdo opazi pri vinu sumljivo šumenje in motnost, naj ne odlašaj, temveč naj takoj povpraša strokovnjaka za svet. V splošnem se pa kakor rečeno, tako vino zelo težko reši. Zato je treba posebno sedaj v poletnem času večkrat pogledati, ali je vino čisto. Sedaj ne sme vino na noben način ležati na drožah.

Škropljenje proti kodravosti na breskvah.

Neki sadjar, ki je poskušal letos različna sredstva proti kodravosti na breskvah, sedaj poroča:

1. Drevesa sem januarja meseca, ko ni zmrzovalo, temeljito poškopil s 5% bakrenoapneno brozgo (modra galica in apno). Kodravost sem tako temeljito zatrl, da nisem našel niti sledu o njej.

2. Istočasno sem poškopil druga drevesa s 6% drevesnim karbolinejem (antiparazitom). Tu se kodravost kljub škropljenju precej močno pojavlja.

3. Ko so se spomladi pokazali prvi znaki kodravosti, sem škropil s poldrugo odstotno bakrenoapneno brozgo. Uspeha ni bilo nobenega. Tudi žveplanje ni pomagalo. Kodravost se je širila in prenehala šele koncem maja, ko bolezen itak nima več moči. Nekoliko sicer pomaga obiranje napadenih listov, vendar ostane drevo kljub temu v rasti daleč za zdravim, s 5% bakrenoapneno brozgo škropljenim.

NA DALJUJE SE VELIKA RAZPRODAJA

PO PREDVOJNIH CENAH.

„MAGAZZINI DEL POPOLO.“

(L. CHIECO).

TRST, GORICA,

Piazza Garibaldi 1.

Via Mazzini 8.
(prej via Municipio).

- 500 peč pralnega svilenega platna L. 2'20,
- 500 " " " „zadnje nov.“ 3'90,
- 500 „ platna za rjuhe, visoko 150,
180, 240 in 270 cm. od L. 3'70 dalje,
- 500 peč platna „Madonna“ težko, 80 cm. L. 2'40,
- 600 peč platna „Madapolan“ 80 cm. L. 1'70 dalje,
prte na izbero od L. 4'20 dalje,
- 1000 prticev na izbero od L. 0'80 dalje,
- 1000 parov moških nogavic
na izbero od L. 0'90 dalje,
- 1000 parov ženskih nogavic
na izbero od L. 1'90 dalje,
- 50 moških maj na izbero od L. 2'50 dalje.

OBISČITE NAS V LASTNO KORIST!

OKORISTITE SE!!

„MAGAZZINI DEL POPOLO.“

TRST,

Piazza Garibaldi 1.

GORICA,

Via Mazzini št. 8.
(prej via Municipio)

»Novi lista« izhaja vsak čet-
zjutraj. — Uredništvo
va sta v. m. s. v. j. je s sadom krasno ob-
v. l. z. e. n. o. dočim odpade z bolnih stebel
skoraj ves zarodek.

»Novi lista« je opozarjal pravočas-
no, da moramo kodravost pobijati s
škropljenjem z bakrenoapneno brozgo
Iz zgoraj povedanega bi mogoče kdo
sklepal, da drevesni karbolinej (anti-
parasit) ne koristi nič. To pa ni res.
Antiparasit ne služi sicer proti kodra-
vosti, pač pa zatre zelo mnogo drugih
škodljivcev. Napredni sadjar bo rabil
zato proti kodravosti bakrenoapneno
brozgo, proti drugim škodljivcem an-
tiparasit, proti cvetoderom svinčeni
arzenat.

Napačno je

zalivati sadno drevje vsak dan po
malem, namesto bolj poredko, a zato
izdatno. Drevesu, ki smo ga posadili
letos ali lani, zadostuje po 15 do 20 li-
trov vode na teden. Toliko vode gre
navadno v en ška. Zalivati moraš po-
časi, da zemlja vodo sproti požira in
da ne teče voda na vse strani. Le za-
livanje, kjer pride voda do korenin,
je koristno.

Priporočljivo in nujno potrebno je
preskrbeti paradižnikom oporne pali-
ce ter odrezati nepotrebne vrhe. Pusti
paradižniku po dva največ tri vrhe.
Stranskih poganjkov pa ne smeš od-
stranjevati, ko so že zelo veliki in
močni, kajti s tem slabiš rastlino.
Odreži jih takoj, ko se za listom po-
kažejo, torej še mlade. Le tako se po-
rabi vsa življenska moč za zaželene
vrhove in plodove.

Spodaj krompir, zgoraj paradižniki.

Znanstveniki križajo vse mogoče
stvari. Iz takega mešanja nastane mar-
sikdaj kaj dobrega, večkrat pa tudi
slabega. Neki Amerikanec je dolgo
let skušal vzgojiti rastlino, ki bi imela
spodaj krompirjeve gomolje, zgoraj
pa paradižnike. To se mu je slednjič
posrečilo, in sicer s cepljenjem para-
dižnikovega poganjka na krompirjevo
podlago. Baje je celo ugotovil, da so
bili paradižniki in krompirjevi gomolji
izredno debeli in lepi. Četudi se je to
Amerikancu posrečilo, ne bo naš kmet
tako kmalu od tega imel korist, ker je
poročilo dostavljena pripomba, da »je
treba posebno paziti na to, da cepič
ne ovene«. Pojdi ob suši na Kras, cepi
paradižnike na krompir in pazi, da ti
cepiči ne ovenejo!

Velike rane

na drevju pomenijo lahko za rastlino
smrt, zakaj tam začne les gniti in se
sušiti. Zato je treba paziti, da se de-
lajo čim manjše rane. Če pa smo že
prisiljeni odsekati velike veje, nama-
žimo rano takoj z raztopino modre in
železne galice. V desetih litrih vode
raztopimo 1/2 kg modre (plavi vitrijol)
in 2 kg železne galice (zeleni vitrijol).

Slabo delo.

Mlado sadno drevje dobi navadno
kol za oporo. To je potrebno, če no-
čemo prepustiti drevesca oblasti ve-
trov.

Mnogi stavijo na sadno drevje le-
pilne pasove, da se izognejo zimske-
mu pedicu in drugim škodljivcem,
deloma tudi mravljam, ki prenašajo z

drevesa na drevo svoje molzne kra-
vice: listne uši. Izkazalo pa se je že
večkrat, da se je nahajal škodljivec
na drevesu kljub lepilnim pasom. Ka-
ko je prišel gor? Mogoče je bil lepilni
pas nadet prepozno ali pa je škodljivi-
vec zlezal na drevo po kolu, ki je v o-
poro drevescu in na katerega nisi na-
del lepilnega pasu. Videli smo mnogo
breskev z lepilnimi pasovi, poleg sto-
ječi kol pa je služil za pot škodljivi-
cem. Tudi ne pomaga prav nič nade-
vati lepilne pasove na črešnjeva dre-
vesa, ki stoje med trtami, če vise
črešnjeve veje med trtne kole.

Objave.

Duhovne vaje za dekleta.

Opozarjamo še enkrat na duhovne vaje za
dekleta, ki bodo v uršulinskem samostanu v
Gorici od 27. do 31. t. m. Udeleženke naj pri-
dejo v samostan 27. t. m. vsaj do 6. ure zvečer.

Če se želi še katera udeležiti, naj nemudoma
pošlje L 36.— za oskrbnino na naslov: Apo-
stolstvo molitve, Gorizia, Via Torrente št. 9.
Dušne pastirje naprošamo, naj skrbе, da zve-
do o teh duhovnih vajah vsa dekleta, zlasti
članice predstojništev verskih družb.

Apostolstvo molitve.

Potniški avto.

Ribijevi potniški avtomobili bodo v polet-
nem času vozili vsak dan ob peti na pokopa-
lišče. Odhod s postajališča, V Brda bodo vo-
zili vsako nedeljo ob 14.40 in ob 20.40.

Zgubljeno.

Na cesti od Cola do Ajdovščine je neki
voznik zgubil 500 lir. — V Šturijah pa je nekdo
zgubil 150 lir. Pošten najditelj naj vrne svoti
proti nagradi v župnem uradu v Šturijah.

Singerjev 15-dnevni tečaj

za krojenje in umetno vezenje se radi birne
prične na Ledinah šele 16. t. m.

Natančnejša pojasnila se dobe v gostilni
pri Lauru.

Brezplačno krojno šolo

in tečaj za umetno vezenje je otvorila v Idriji
družba Singer dne 7. t. m. v čipkarski šoli za
dobo štirih tednov. — Pristop vsakomur do-
voljen.

PREKLIC.

Podpisani Anton Gantar, posestnik, Dole
št. 17., preklicujem vse žaljive besede, ki sem
jih govoril proti Jožefu Logarju v Doleh št. 15,
ker so neresnične in se mu zahvaljujem, da
me ne toži.

Dole, 14. 7. 1930.

Anton Gantar.

PREKLIC.

Podpisani izjavljam, da so vse besede, ki sem
jih govoril proti pokojni Mariji Žagarjevi
(Skabčevi) iz Padrič št. 32, radi njene nagle
smrti, neresnične ter se zahvaljujem Justu
Žagarju in družini, da so odstopili od sodnij-
skega postopanja.

Padriče, 7. 7. 1930.

Anton Grgič, Padriče 63.

Kmečka posojilnica v Sv. Križu pri
Ajdovščini vabi člane na

OBCNI ZBOR,

ki se bo vršil dne 27. julija ob 15. uri v
uradnih prostorih.

Načelstvo.

VELIKA RAZPRODAJA vsega poletnega blaga pri tvrdki S. LEVI, Trieste, via S. Lazzaro 9.

Par primerov:

Batist v barvah za perilo	a L 1.90
Svila za obleke	a L 3.50
Madapolan	a L 1.90
Borgo za srajce	a L 2.80
Panama za srajce	a L 2.80
Najfinejši popelin	a L 3.50
Platno »natural«	a L 3.20
Svila za perilo	a L 1.90
Pelle uovo, fino	a L 3.50
Gobaste brisače	a L 3.50
Platnene brisače na meter	a L 2.90
Cajh za moške obleke	a L 6, 9, 10

itd. itd. Za krojače poseben popust.
Velika izbira volnenega blaga za moške obleke.
Češko platno za pernice — izredna
prilika.
Beli prtici a L 0.90
Namizni prti na meter a L 4.20
Črn saten od L 3.— naprej
Velika izbira nogavic, maj itd.

Pazite na številko!



**ONSTRAN
OGRAJE**

obvarovani pred vsako nevarnostjo

Žalibog so vsi otroci do
šestega leta podvrženi ne-
varnim črevesnim parasi-
tom, ki jim pravimo gliste.

Posledice so večkrat ne-
varne in v mnogih slučajih
(kakor dokazujejo stati-
stike) tudi smrtonovarne.

Potrebno je vsled tega, da
se da otroku kak pripo-
moček proti glistam.

Dajte vašim otrokom čistil-
no sredstvo proti glistam,
ki se imenuje ARRIBA.

Je to izboren čokoladni
bonbon, ki je znanstveno
pripravljen in ki uniči gliste
tako in popolnoma.

L. 1
Komač

CARRIBA

Nove postave.

O HRANILNI POGODBI.
(DEPOZIT.)

S hranilno pogodbo se obvežeš prevzeti tujo stvar v varstvo in jo ob določenem času vrniti. Ta pogodba se navadno sklene med dobrimi znanci in sosedi. Posebno če nima kmet lastnega gospodarskega poslopja, se rad posluži te pogodbe in shrani svoje orodje, živino in pridelke pri sosedu.

Oseba, ki odda svoje stvari v varstvo, se imenuje izročitelj, oseba, ki jih sprejme, hranilec. Hranilna pogodba je sklenjena in dovršena, ko se je predmet izročil v varstvo.

Pogodba je lahko brezplačna, hranilec pa sme tudi zahtevati primerno odškodnino za trud.

Lastništvo shranjene stvari.

Hranilec mora vrniti shranjeno stvar, ne da bi ugotavljal, ali je izvršitelj njen lastnik. Hranilec tudi ne sme zahtevati od izvršitelja, naj dokaže, da je shranjeni predmet njegova lastnina. Če pa hranilec ve, da je shranjena stvar ukradena, mora lastnika opozoriti, da se nahaja ukradena stvar pri njem.

Hranilčeva odgovornost.

Hranilec odgovarja za shranjeno stvar, kakor dober družinski gospodar. Ta odgovornost je še večja v tehle slučajih: a) če se je hranilec sam ponudil, da prevzame stvar v varstvo; b) če se je dogovorila odškodnina, ki naj jo dobi hranilec za trud; c) če se je hranilna pogodba sklenila le v hranilčevo korist; d) če se je sklenil dogovor, da jamči hranilec za vsako krivdo.

Ako ne vrne hranilec shranjene (deponirane) stvari ob določenem času ali ko jo izročitelj nazaj zahteva, je hranilec odgovoren tudi za škodo, ki nastane slučajno ali zaradi višje sile. V tem primeru se otrese te velike odgovornosti, le če dokaže, da bi se škoda dogodila, tudi ko bi se stvar nahajala pri izročitelju. Hranilec ne sme uporabljati deponirane stvari brez gospodarjevega dovoljenja.

Kdaj je treba vrniti stvar?

Hranilna pogodba preneha ob času, ki je bil določen, a lahko preneha tudi, kadarkoli hoče izročitelj. Zato mora hranilec deponirano stvar vrniti ob vsakem času, ko to zahteva izročitelj, četudi je bil v pogodbi drugi rok določen. Obratno ima tudi hranilec pravico, vsak čas zahtevati od izročitelja, da dvigne depozit.

Ko preneha hranilna pogodba, mora hranilec vrniti stvar v stanju, v katerem se nahaja. Če se je stvar v času hrambe poškodovala, mora hranilec plačati odškodnino, ako je škoda za krivil. Skupno s stvarjo mora hranilec vrniti tudi sadove, recimo pri živini, mladiče. Ni pa dolžan plačati obresti od deponiranega denarja; ob-

ÖHLER

Corso V. E. III št. 16

TRST

Corso V. E. III št. 16

Izredna priložnost!

Ker smo se odločili,
da bomo vse poletne
vzorce razprodali,
smo cene močno
znižali.

Okoristite se!

ÖHLER

Corso V. E. III št. 16

TRST

Corso V. E. III št. 16

»Novi list« izhaja vsak čet-
zjutraj. — Uredništvo
va sta v mora plačati šele tedaj, če ne
vrne denarja o pravem času.

Krčmarjeva odgovornost.

Krčmar je odgovoren za škodo na-
pram gostom, če se njihove stvari iz-
gubijo, pokvarijo ali poškodujejo. Ta
odgovornost odpade, če je škoda za-
krivil gost sam ali pa njegovi sprem-
ljevalci, ali če je škoda nastala zaradi
višje sile ali zaradi kakovosti shranje-
nih predmetov.

Krčmar nosi neomejeno odgovor-
nost: a) za denar, vrednostne papirje
in druge dragocenosti, ki so bile pri
njem shranjene; b) če je nastala ško-
da zaradi težke krivde krčmarjeve,
članov njegove družine in njegovih
uslužbencev.

Drugače je odgovornost gostilničar-
jeva za shranjene predmete omejena
na 1000 lir za vsakega gosta. Gost mo-
ra gostilničarja takoj obvestiti o ško-
di, ko je zanjo zvedel, drugače odpa-
de gostilničarjeva odgovornost.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje št. 505: Imam nezakonskega otro-
ka. Oče ga je pred notarjem priznal in se ob-
vezal plačevati zanj 100 lir na mesec. Dosedaj
pa ni plačal ničesar. Ali ga lahko prisilim?
Pravi tudi, da mi otroka odvzame. Ali sme to
storiti? — *Odgovor:* Če se je otrok rodil ali
bil spočet pred 1. julijem 1929., lahko neza-
konskega očeta sodnijsko prisilite, da otroka
vzdržuje. Po italijanskem zakonu je pa varuh
nezakonskega otroka v prvi vrsti oče, ki ga je
priznal. Iz tega sledi, da Vam otroka lahko
odvzame.

Vprašanje št. 506: Kedaj je stopil v veljavo
odlok, da se ne smejo odpirati nove trgovine?
— *Odgovor:* Kr. odlok od 19. maja 1930. št.
774, ki določuje, da se ne smejo za dobo 5 let
izdajati licence za nove trgovine, je stopil v
veljavo dne 20. junija 1930.

Vprašanje št. 507: Pogodil sem se, da ku-
pim posestvo. Dal sem tudi aro. Za menoj je
pa prišel drugi, ki je kupil in meni podrl kup-
čijo. Ali imam pravico zahtevati nazaj aro?
— *Odgovor:* Če Vas ne zadene nobena kriv-
da, da se je kupčija razdrla, Vam mora pro-
dajalec vrniti aro. Vi pa lahko zahtevate tudi
od nasprotnika izpolnitev pogodbe, in če to
ni več mogoče, odškodnino, ker ni izpolnil
pogodbe.

Vprašanje št. 508: Kot vdova brez otrok sem
poročila vdovca z dvema otrokoma. Tudi v
drugem zakonu nimam otrok. Z možem imava
vsak svoje premoženje. Kako bo razdeljeno v
slučaju smrti brez oporoče? — *Odgovor:* Če
umrjete Vi brez lastnih otrok in brez oporo-
če, dobijo Vaši starši najmanj eno tretjino
Vašega premoženja, eno tretjino Vaši bratje
in sestre in Vaš sedanji mož tudi eno tretjino.
Če umrje pa Vaš mož brez oporoče, se raz-
deli njegovo premoženje takole: Vi dobite čes-
trt užitka od celotnega premoženja. Vsa dediš-
čina pa pripade otrokoma.

Vprašanje št. 509: Koliko bi stalo romanje v
Nemčijo? — *Odgovor:* Kam mislite iti, v ka-
terem razredu se voziti, koliko časa bivati itd?
Vprašanja naj bodo točna in jasna.

Vprašanje št. 510: Rada bi se udeležila ev-
harističnega kongresa v Zagrebu. Kako dobim
potni list? — *Odgovor:* Vložite preko župan-
stva na kvesturo prošnjo. Ne vemo, če bo ta
razlog zadostoval.

Vprašanje št. 511: Moj 15-letni sin je bil pri
nekem kmetu za hlapca, a je moral zapustiti
službo, ker mu je začel pešati vid. Potem je
bil v bolnišnici in mi povzročil mnogo stroš-
kov. Ali nimam pravice zahtevati kako zava-
rovalnino? — *Odgovor:* Vaš fant nima prav-
ice do zavarovalnine. Kmečka zavarovalnina
velja namreč le za nezgode pri kmečkem delu
in ne za navadne bolezni. Ne trosite denarja z
brezuspelnimi prošnjami.

Vprašanje št. 512: Brat je cepil drva za dom
in si pokvaril pri tem roko, ki je začela gniti,
nakar so mu jo odrezali. Občinski zdravnik
pravi, da mu pritiče zavarovalnina, zavaroval-
nica za kmečke nezgode pa je prošnjo odbila.
Kam naj vložimo rekurz? — *Odgovor:* Rekurz
bi gotovo odbili, ker ne gre za nezgodo pri
kmečkem delu. Drva cepijo namreč tudi v me-
stih in ni potreben izučen kmet za tako delo.

Vprašanje št. 513: Brat je umrl brez potom-
stva in zapustil vse premoženje svoji ženi. Ali
bratje in sestre lahko izpodbijamo oporoko?
— *Odgovor:* Oporoka je veljavna, zakaj brat-
je in sestre nimajo pravice do nujnega dele-
ža (parte legittima).

Vprašanje št. 514: Dobivam pokojnino po
možu, umrlem v vojni. Ali bi lahko dobila
enkratno odpravnino, ker želim kupiti zem-
ljišče? — *Odgovor:* Zakon tega ne dopušča.

Vprašanje št. 515: Ali delajo res iz mravelj
kadilo (virh), kot se rabi v cerkvi? — *Odgov-
vor:* Kadilo je posebne vrste smola, ki jo da-
jejo neka drevesa iz družine Boswellia Carteri.
Ta drevesa rastejo v toplih deželah, pred-
vsem v Arabiji.

Vprašanje št. 516: Ali lahko rabim eno in
isto kopirno knjigo za kopiranje računov in
pisem? — *Odgovor:* Da.

Vprašanje št. 517: Ali smem kopirati več
pisem ali računov na eno in isto stran ali samo
po eno? — *Odgovor:* Na isto stran se kopira
lahko tudi več pisem, navadno pa največ dve,
in sicer na zgornjo polovico eno, na spodnjo
drugo.

Vprašanje št. 518: Ali mora biti kopirano
vsako poslano pismo ali samo važnejša? —
Odgovor: Predvsem morajo biti kopirana vsa
pisna, ki bi lahko enkrat služila za dokaz pred
sodnijo. Umljivo je, da ne boste kopirali pi-
sem, s katerimi pošiljate komu pozdrave.

**Civilno inženirska pisarna
dr. ing. Gaberščik Oskar,
TOLMIN,**

izvršuje vsa civilno inženirska dela in vsako-
vrstne projekte; napravlja načrte in vse po-
trebno za priznanje vodnih pravic ter za žične
vzpenjače; meri in parcelira zemljišča; izde-
luje zemljiške skice za kupnoprodatne pogoda-
be; razne cenitve za privilegirana posojila itd.

Tvrdba Teod. Hribar - Gorica,

CORSO G. VERDI št. 32,

priporoča svojim starim odjemalcem domače in inozemsko blago vseh
vrst, posebno veliko izbero črnega sukna za čast. duhovščino in
platno znanih tovarn Regenhart & Raymann za cerkvene prte.

Perilo za neveste od najnavadnejših do najfinejših vrst in vse
potrebno za njihovo popolno opremo.

BLAGO SOLIDNO.

CENE ZMERNE.

TOLMIN
Zdravnik - kirurg - zobni zdravnik
dr. P. Ugo Netzbandt,
izvežban na klinikah na Dunaju in v Monakovem
(na Bavarskem)
sprejema
v Tolminu vsako soboto in nedeljo
(pri drju Bussiju),
v Gorici druge dneve v tednu (via Dante 10).

P O Z O R I
BOTRI IN BOTRE
Krasna birmanska darila po
znižanih cenah, ure vsakovrst-
nih znamk, velika izbira
ZLATENINE IN SREBRNINE.
Priporoča se
IVAN BIZJAK,
urar in zlatar v **POSTOJNI.**
P O Z O R I

Zobni zdravnik
dr. Robert Hlavaty
v TRSTU,
SE JE PRESELIL
v ulico **CARDUCCI 10/II.**
Ob sredah in sobotah ordinira
v **POSTOJNI**

SEMENSKO AJDO
SEMENSKO AJDO
gorenjsko,
črno in zgo-
dnjo, ki obi-
lo rodi in da-
je izvrstno
belo moko,
dobite pri
tvrdkih
„VINOAGRARIA,“
v **GORICI,**
PIAZZA DELLA VITTORIA 4,
(lastnik **JUST UŠA**)

Tvrdba Teod. Hribar - Gorica,
CORSO G. VERDI št. 32,
priporoča svojim starim odjemalcem domače in inozemsko blago vseh
vrst, posebno veliko izbero črnega sukna za čast. duhovščino in
platno znanih tovarn Regenhart & Raymann za cerkvene prte.
Perilo za neveste od najnavadnejših do najfinejših vrst in vse
potrebno za njihovo popolno opremo.
BLAGO SOLIDNO. CENE ZMERNE.

Valuta — tuji denar.

Dne 16. julija si dal ali dobil za

1 dolar	19.07 lir
1 angl. funt	92.86 lir
100 dinarjev	33.90 lir
100 šilingov (avstr.)	269.75 lir
100 čeških kron	56.67 lir
100 nemških mark	455.65 lir
100 švic. frankov	371.20 lir
100 franc. frankov	75.13 lir
100 belga	266.75 lir

Beneške obveznice 75.50; obveznice »Consolidato« 81.60.

Loterijske številke

dne 12. julija 1930.

Bari	53	41	2	31	30
Florenca	40	13	11	44	42
Milan	37	6	29	2	17
Neapolj	83	59	28	74	36
Palermo	54	6	26	79	32
Rim	11	6	58	48	14
Turin	43	48	4	83	3
Benetke	64	17	73	19	52

Semnji v prihodnjem tednu.

Nedelja, 20. julija: Vipava, Bazovica, Moščenice.

Torek, 22. julija: Sežana.

Petek, 25. julija: Kanfanar.

Sobota, 26. julija: Divača, Bitinje, Motovun.

TOLMIN.**Preizkušeni
zobni zdravnik
ROBERT BERKA****SPREJEMA
kot doslej
vsako nedeljo pri
drju Serjunu v Tolminu,
ostale dni pa
v GORICI, Corso Verdi 36.****ZDRAVNIK****dr. Gresic Adalberto,****mladi****(starejši sin),****sprejema vedno v svojem
ambulatoriju
v GORICI,
na Travniku (Piazza Vittoria) št. 14/I.
nad lekarno Cristofoletti.****NAZNANILO.**

Podpisani sporočam, da sem prevzel že nad 50 let staro in dobro vpeljano

CVETLIČARNO IN TRGOVINO SEMEN
kot naslednik g. Hnatiszyna.

Najvljudneje se priporoča

JOSIP BANDELJ — GORICA,
Piazza Vittoria, (na Travniku) 6.Odgovorni urednik dr. Engelbert Besednjak
Tiskala Katoliška tiskarna v Gorici,
Rivo Piavezza št. 18**Mali oglasi.**

Vsaka beseda stane 50 stot., debelo tiskana 1 liro, najmanj 5 lir. — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo. Če je navedeno posebno geslo, pošljite poudarjeno ali odgovore v zaprtim ovitku, na katerem je navedeno geslo.

Edini pooblaščenec za nabiranje oglasov za naš list v tržaški občini, starih pokrajinah Italije in v Jugoslaviji je Pubblicità G. Cehovin, Trst, viale XX Settembre 65, tel. 83—34.**Prodajam** Mayerjev leksikon, 6. izdajo, knjižnico in dva daljnogleda po nizki ceni. Celhar, Gorica, via Macello 34.**Pohišstvo** nudi širom naše dežele znana industrija pohišstva Štefan Gomišček, Solkan 280. Tu je velika izbira oprave iz trdega lesa po najnižjih cenah. Ne zamudite prilike!**Iščem službo** gospodinje. Naslov je pri Pubblicità Cehovin, Trst, Viale XX Settembre 65.**Gramofone**, gramofonske plošče (tudi slovenske), fotografske potrebščine na drobno in debelo dobite v knjigarni Wokulat, Gorica, Corso Vitt. Eman. III. št. 7.**Naznanilo:** Naznanjam vsem cenjenim prebivalcem mojega delokroga, naj ne dovolijo čiščenja dimnikov nobenemu razen meni, oziroma če sem jaz zraven. Če bi se slučajno kdo ponujal, naj se sklicujejo le na mojo osebo. — Lud. Rudež, dimnikarski mojster, Suta, p. Komen.**Zdravilne posebnosti.** Lekarna G. Castellano, last F. Bolaffio, Trst, via Belli, vogal via dell'Istria 7, tel. 64—85.**Na prodaj** je hiša z vrtom in 2 njivi zemlje v št. Petru pri Gorici. Naslov je pri upravi.**Vipavska vina** namizna in sortirana: pivena, rizling, burgundec, silvanec, zelen iz kleti Kmetijskega društva v Vipavi točijo: hotel Šapla, Šturje in hotel Garzarolli — Postojna.**Pošteno kmečko dekle**, zmožno kmečkih poslov in kuhanja iščemo. Pošljite ponudbe na upravo pod geslom »Zanesljiva«.**Pnevmatike**, dvokolesa in vse elektromehanične potrebščine dobite ceneje kot v mestu v Sežani št. 30.**Prodajam** lepo hišo z vrtom, hlevom, njivami in 8 johov gozda, v lepem kraju. — Trg Slovenske Konjice, Neža Mihellag.**Posestva**, vile, hiše, trgovine, gostilne itd. prodaja posredovalnica Ivan Godina, Maribor, Tattenbachova ul. 19/I.**Muhe** v hiši in hlevu se najceneje pokončujejo z »Miafonino berlese«. Prodaja Just Ušaj v Gorici.**Hiša** z lepim, velikim vrtom in nekaj zemljišča v Malem Otoku pri Postojni se ugodno proda. Pojasnila daje Anton Zele — S. Pietro del Carso.**14-letna deklica** poštenih staršev želi stopiti kot učenka v kako trgovino. Naslov pove uprava.**Izvežbana** prodajalka za večjo manufakturno trgovino na deželi se išče. — Ponudbe pošljite na podupravo v Trstu, pod geslom »Manufakturstinja«.**Dečka**, ki ima veselje do pekavske obrti, sprejme pekarna Zadnik, Torrenova di Villa del Nevoso.**Kupim gramofon** v dobrem stanju. — Brezigar, Gorica, via Garibaldi 6.**Vsakovrstni darovi** za birmo po nizkih cenah. Kupujemo rabljeno zlato in srebro po najboljši ceni. »Moderna zlatarna«, Corso Verdi 13, Gorica, (nasproti novega zelenjadnega trga).**Prodajalka**, večša v trgovini z mešanim blagom išče službe. Gre tudi na deželo. Naslov je pri upravi.**Harmoniko**, skoraj novo, na 2 tona prodajam za polovično ceno. Naslov je pri upravi.

V četrtek dne 3. tek. m. je Vsemogočni poklical k sebi po dolgi bolezni našo drago soprogo in mamo

MARIJO CERGONJA,

staro 46 let.

Dolžni smo, da se ob tej priliki zahvalimo vsem, ki so nam v času njene bolezni pomagali. Enaka hvala vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so v velikem številu spremljali drago pokojnico k večnemu počitku. Posebna zahvala pa g. drju Rapotcu iz Kozine za trud v lajšanju trpljenja, č. č. gg. župniku Simoniču in mons. Ellnerju za tolažbo in spremstvo, domači godbi in pevcem za ganljive žalostinke, darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki so nam lajšali težko bol. — Bog stotero povrni!

Herpelje, 5. 7. 1930.

Žalujoča družina Cergonja.

ALL' ECONOMIA FAMILIARE
Trst - Piazza Ponterosso N. 5**Ker smo že globoko v
poletni dobi,****razprodajamo
vse****poletne predmete
po nižjih cenah.****POVRNITE SE S TO PRILIKO!****Kdor kupi za več ko 20 lir
blaga, prejme še dar.**